

Województwo
Śląskie

Załącznik
do Uchwały nr 2008/451/VI/2023
Zarządu Województwa Śląskiego
z dnia 27.09.2023 r.

Raport monitoringowy Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” za lata 2020-2021

Katowice 2023

Dokument opracowany przez:

Referat Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego (RCAS)
Departament Rozwoju i Transformacji Regionu
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
tel. 32 77 44 040
e-mail: rcas@slaskie.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonía 46; 40-037 Katowice
www.slaskie.pl

Spis treści

Wprowadzenie	4
Regionalne Wskaźniki Rozwoju	7
Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego	7
Indeks niedostosowania społecznego	14
Indeks aktywności społecznej	17
Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego	20
Monitoring Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”	22
Realizacja celów – analiza wydatków	22
Realizacja celów - analiza wskaźnikowa	25
Realizacja przedsięwzięć	29
Monitoring regionalnych dokumentów branżowych	42
Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2030	43
Regionalna Polityka Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030	44
Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego 2030	46
Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego	48
Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalna polityka energetyczna do roku 2030	51
Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030	53
Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030	57
Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego	73
Branżowe dokumenty strategiczne planowane do ujęcia w kolejnym raporcie monitoringowym	75
Podsumowanie	77

Wprowadzenie

Przygotowany Raport Monitoringowy Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” (dalej: Raport Monitoringowy) jest pierwszą edycją raportu monitoringowego po przyjęciu zaktualizowanej strategii rozwoju województwa w 2020 roku i obejmuje informacje za lata 2020 i 2021. W ramach prac monitoringowych wcześniejszych wersji strategii w latach 2007-2020 powstało łącznie 9 raportów monitoringowych.¹

Istotą monitoringu jest systematyczne gromadzenie i wstępne przetwarzanie danych pozwalających na odnotowanie wzrostu lub spadku badanego zjawiska. Monitoring obejmuje zjawiska policzalne i niepoliczalne, stąd konieczność analizy ilościowej i jakościowej zachodzących zmian w regionie. W tym celu potrzebne jest zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości materiałów roboczych, które stanowią podstawę opracowania szeregu wskaźników na poziomie strategicznym. Monitoring pokazuje obraz zmian zachodzących w województwie śląskim w badanym okresie oraz kierunki rozwoju województwa, efektywność prowadzonej polityki rozwoju oraz może stanowić materiał wyjściowy w razie konieczności przeprowadzenia aktualizacji strategii rozwoju województwa.

Równoległe do realizowanych prac monitoringowych strategii rozwoju województwa corocznie przygotowany jest Raport o stanie województwa². Wymóg przygotowania Raportów o stanie województwa oraz ich ramowy zakres wynika z ustawy o samorządzie województwa. Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego dookreślono zakres dokumentu, który prezentuje tło społeczno-gospodarcze oraz podsumowanie działalności Zarządu Województwa Śląskiego, w tym realizację polityk, programów i strategii. Ponadto w załącznikach przedstawiana jest informacja o stanie realizacji uchwał Sejmiku Województwa Śląskiego oraz sprawozdanie z realizacji budżetu obywatelskiego. Z uwagi na wskazany powyżej zakres raportu o stanie województwa w raportach monitoringowych zrezygnowano z prezentowania analiz społeczno-gospodarczych przygotowywanych głównie na podstawie danych GUS. Dodatkowo w ramach Raportu o stanie województwa ujęte zostały pełne wykazy opracowanych i realizowanych dokumentów strategicznych, zadań finansowanych ze środków budżetu samorządu województwa oraz projektów realizowanych ze środków zewnętrznych. Z tego względu przygotowując raport monitoringowy, starano się aby zawarte w nim informacje nie powielały się. Pojawienie się tych samych kategorii informacji ma na celu rozwinięcie i pogłębienie pewnych zagadnień. Dodatkowo monitoring procesu wdrażania strategii rozwoju województwa uzupełniono kontekstowo analizą wskaźnikową z realizacji regionalnych dokumentów branżowych, których cele stanowią rozwinięcie celów określonych w głównym dokumencie. Pozwala to na uzyskanie pogłębionych informacji w wybranych obszarach tematycznych, dla których opracowano politykę rozwojową.

Dokument Raportu monitoringowego wraz z Raportem o stanie województwa stanowią kompleksową informację o sytuacji społeczno-gospodarczej regionu i realizacji strategii rozwoju województwa. Całość prac monitoringowych koordynowana jest w Departamencie Rozwoju i Transformacji Regionu przez referat Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego. Podkreślić należy również zaangażowanie i rolę Zespołu ds. wdrażania i monitoringu strategii rozwoju województwa powołanego przez Zarząd Województwa, składającego się z przedstawicieli departamentów i jednostek podległych Urzędowi Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Zadaniem zespołu jest dostarczanie informacji oraz opiniowanie powstających dokumentów strategicznych oraz monitoringowych. Układ logiczny systemu monitorowania przedstawiono na rysunku poniżej.

¹ Niektóre z przygotowanych dokumentów monitoringowych obejmowały dwa lata.

² Raport o stanie województwa przygotowany jest przez Departament Rozwoju i Transformacji Regionu (RT).

Rysunek 1. Układ logiczny monitorowania Strategii Rozwoju Województwa i sytuacji społeczno-gospodarczej.

Źródło: opracowanie własne.

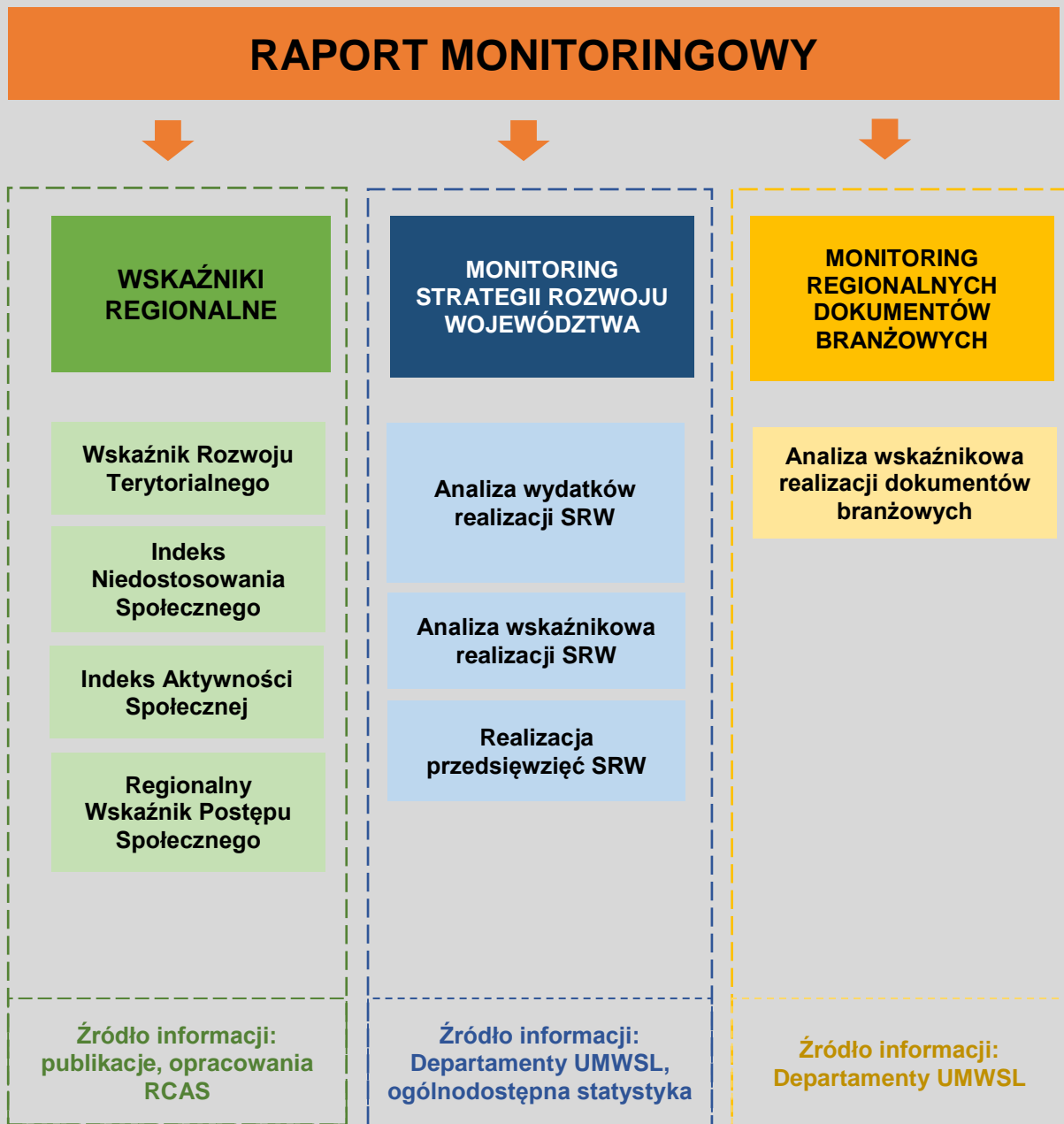
Analizy i informacje zawarte w raporcie monitoringowym przygotowano na podstawie m.in.:

- ankiet skierowanych do departamentów i jednostek podległych UMWSL dotyczących wydatkowanych środków finansowych na zadania i projekty³;
- informacji z departamentów UMWSL odnośnie wartości wskaźników monitoringowych wdrażanych przez nie dokumentów branżowych;
- prac własnych referatu Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego (RCAS) Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu (RT).

Układ raportu monitoringowego przedstawia poniższy schemat.

³ Informacje dotyczące środków wydatkowanych na projekty została przygotowana przez Departament Inwestycji i Projektów Regionalnych (IP).

Rysunek 2. Elementy składowe Raportu monitoringowego strategii rozwoju województwa.

Źródło: opracowanie własne.

Regionalne Wskaźniki Rozwoju

W tej części raportu monitoringowego przedstawiono obraz zjawisk społeczno-gospodarczych za pomocą syntetycznych wskaźników.

Większość wskaźników ma na celu pokazanie wspomnianych zjawisk z uwzględnieniem zróżnicowania terytorialnego wewnątrz regionu. W ramach tych wskaźników wskazuje się następujące miary:

- Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego (WRT);
  - Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Gospodarka (WRT – G);
  - Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Mieszkaniec (WRT – M);
  - Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Przestrzeń (WRT – P);
- Indeks niedostosowania społecznego;
- Indeks aktywności społecznej.

Uzupełnieniem obrazu jest przedstawienie pozycji województwa śląskiego na tle innych regionów europejskich w postaci Regionalnego Wskaźnika Postępu Społecznego (EU-SPI).

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego (WRT) to syntetyczny miernik rozwoju regionu obrazujący wewnętrzne zróżnicowania terytorialne⁴. U podstaw sformułowania wskaźnika stała potrzeba monitorowania procesów rozwojowych zachodzących w regionie, a jego celem rozszerzenie i pogłębienie analiz w zakresie zróżnicowań wewnętrznych województwa, z uwagi na proces terytorializacji polityki rozwoju regionu. Pierwotnie przyjęto koncepcję odniesienia wskaźnika do czterech obszarów priorytetowych, zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”: Nowoczesna gospodarka (NG), Szanse rozwojowe mieszkańców (SR), Przestrzeń (P), Relacje z otoczeniem (RO). W październiku 2020 roku przyjęta została zaktualizowana Strategia, co wpłynęło na potrzebę zrewidowania koncepcji WRT. Od bieżącej edycji WRT został znowelizowany poprzez przegląd wykorzystanych w jego konstrukcji wskaźników oraz obszarów tematycznych. Ostatecznie przyjęto bardziej uniwersalną koncepcję prezentacji WRT w trzech obszarach: gospodarka (WRT-G), mieszkaniec (WRT-M), przestrzeń (WRT-P).

Poniżej zaprezentowano wynik obliczeń wartości Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego dla poszczególnych powiatów za rok 2021 (obliczono na podstawie danych z lat 2017-2021). W związku z przyjętą metodologią niższa wartość wskaźnika syntetycznego oznacza mniejszą odległość powiatu od obiektu idealnego (wzorcowego), a tym samym wyższą pozycję w rankingu i relatywnie lepszą sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną niż w pozostałych powiatach.

Analizując zróżnicowania w poziomie rozwoju powiatów w 2021 roku należy podkreślić, iż najwyższe miejsca pod względem ogólnego WRT uzyskały trzy duże miasta – Katowice, Bielsko-Biała i Gliwice. Lider rankingu (Katowice) odznacza się najwyższą pozycją w zakresie wskaźników cząstkowych dotyczących WRT-G i WRT-M. Wysokie miejsce Bielska-Białej to efekt najwyższej pozycji w zakresie wskaźników WRT-P oraz wysokich miejsc w obszarach WRT-G i WRT-M. Gliwice swoją bardzo wysoką pozycję zawdzięczają głównie drugiej pozycji w zakresie wskaźnika WRT-G. Relatywnie wysoki poziom rozwoju uzyskały także takie miasta jak: Chorzów, Tychy, Rybnik i Żory. Analizując wyniki dla wymienionych powiatów w zakresie określonych

⁴ Koncepcja WRT została pierwotnie opracowana w latach 2013-2015 w ramach badania prowadzonego przez RCAS UMWSL w związku z realizacją projektu pn. „Rozwój efektywnego systemu monitoringu polityk publicznych w województwie śląskim”.

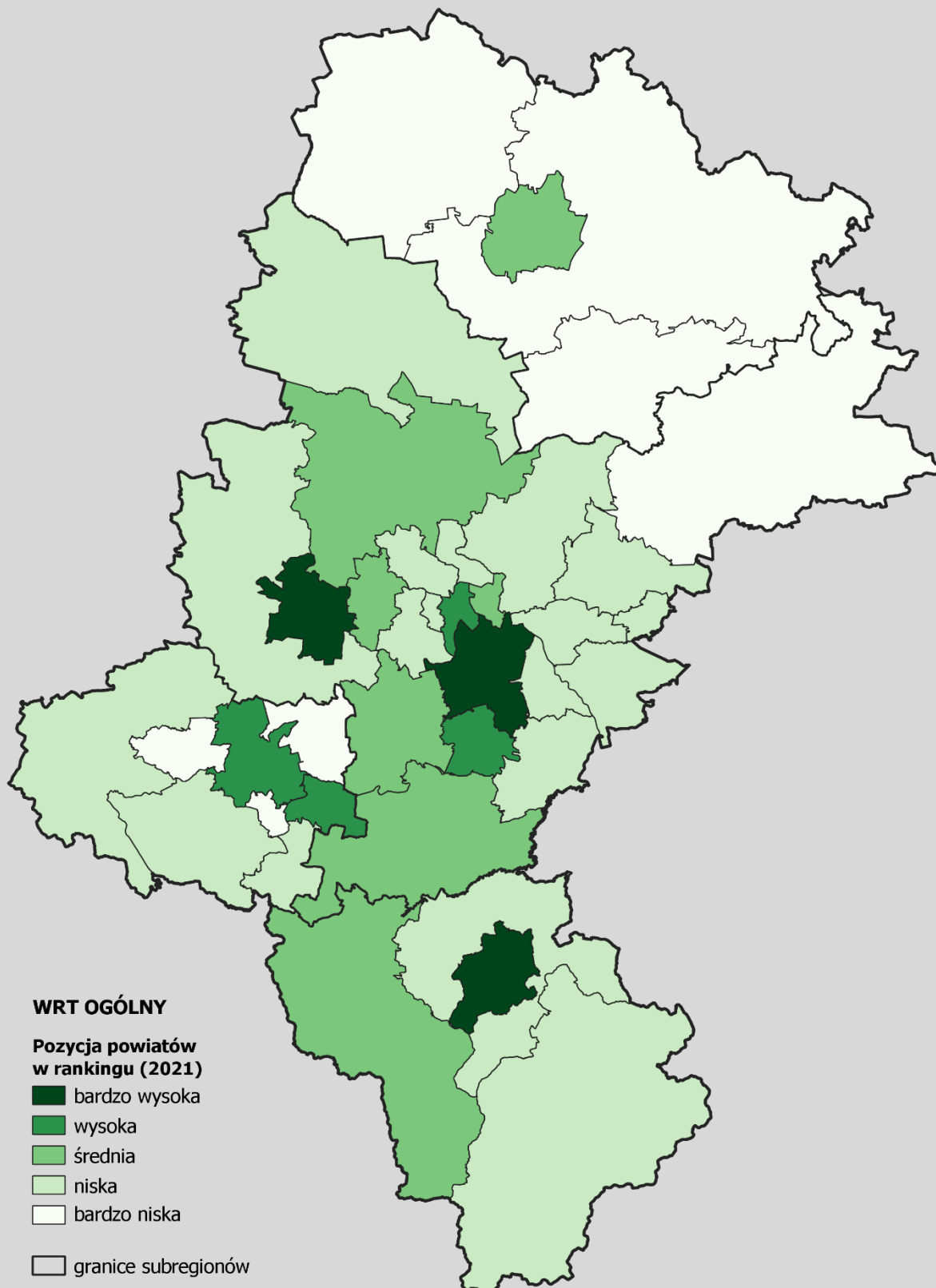
wskaźników cząstkowych należy wskazać w szczególności na: wysokie pozycje Chorzowa w ramach wskaźnika WRT-M, czy też Tychów w ramach WRT-P.

Na przeciwnym biegunie w odniesieniu do uzyskanej wartości WRT znalazły się cztery powiaty leżące w północnej części regionu – częstochowski, kłobucki, myszkowski i zawierciański, tereny o relatywnie dużym udziale rolnictwa w strukturze gospodarki, a także powiat rybnicki, odczuwający skutki działalności tradycyjnych dla regionu branż przemysłu. Relatywnie niskie pozycje w rankingu ogólnym WRT osiągnęły powiaty obejmujące obszary leżące przy wschodnich, zachodnich i południowych granicach województwa, a także kilka miast leżących w centralnej (Ruda Śląska, Świętochłowice, Bytom, Piekary Śląskie) oraz wschodniej (Mysłowice, Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza) części Metropolii Górnośląskiej.

Korekta metodologii obliczania wskaźnika WRT, związana z przystosowaniem go do aktualnie obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa i odniesienie wskaźników cząstkowych tworzących WRT ogólny do bardziej generalnych obszarów, umożliwiających lepsze monitorowanie procesów rozwojowych w regionie, wpłynęła na pewne przesunięcia w zakresie pozycji poszczególnych powiatów w rankingu. Zmiana metodologii liczenia wskaźnika nie spowodowała zmian na czele rankingu, gdzie wciąż widać dominującą pozycję Katowic i Bielska-Białej. Również na drugim końcu rankingu nie było większych zmian, trzy ostatnie miejsca wciąż zajmują powiaty z subregionu północnego – częstochowski, kłobucki i myszkowski. Warto natomiast podkreślić, że o ile subregion północny nadal wypada najmniej korzystnie w rankingu WRT, to już pozycja stolicy subregionu, Częstochowy, uległa dość wyraźnej poprawie (poprawa pozycji o 4 miejsca).

Mapa 1. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego (ogólny) w 2021 r. dla powiatów województwa śląskiego (wg pozycji powiatu).

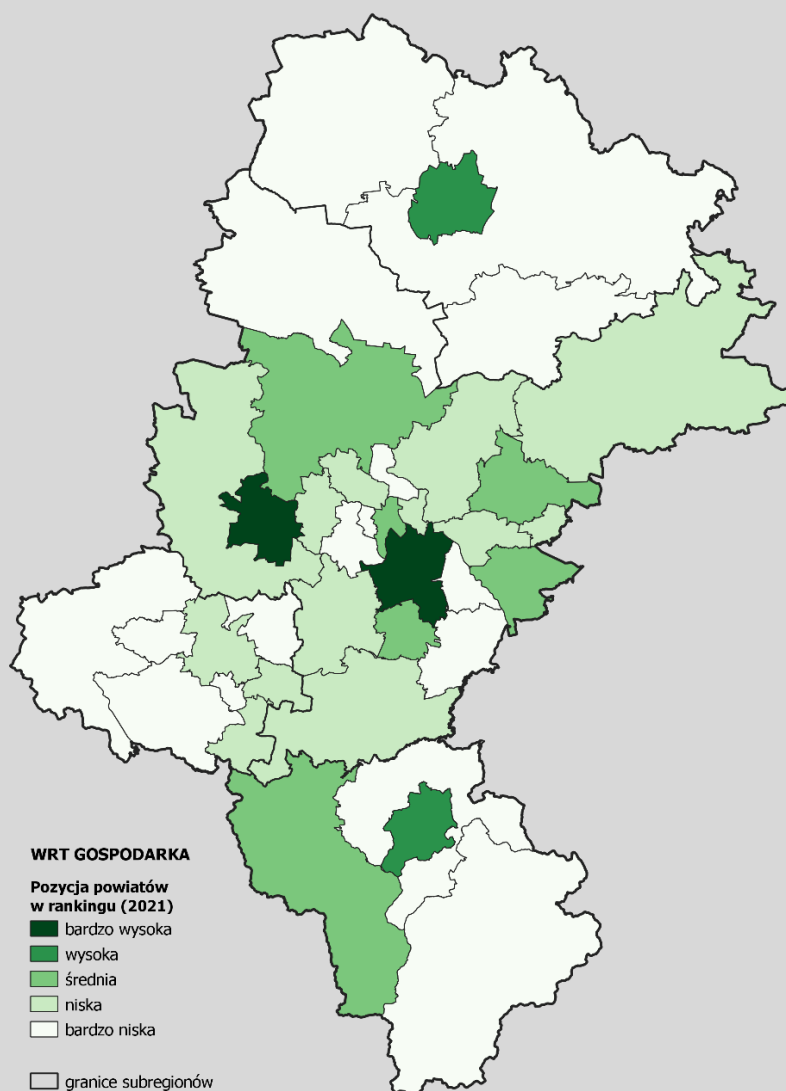

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Gospodarka

Wskaźniki cząstkowe WRT ukazują poziom rozwoju w powiatach województwa śląskiego w różnych aspektach życia społeczno-gospodarczego. W zakresie odnoszącym się do Gospodarki pod uwagę brane są w największym stopniu wskaźniki odnoszące się do nakładów inwestycyjnych, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskaźniki rynku pracy, czy też dot. działalności B+R. Najlepsze pozycje reprezentują dwa duże miasta z centralnej części regionu (Katowice i Gliwice), dobrze wypadają również wiodące ośrodki subregionu południowego i północnego – Bielsko-Biała i Częstochowa. Najślabiej w przypadku wskaźnika WRT-G wypada otoczenie Częstochowy, tj. powiat częstochowski, kłobucki, myszkowski oraz lubliniecki, otoczenie Bielska-Białej (powiat żywiecki i bielski), powiaty ziemskie, leżące w subregionie zachodnim, oraz kilka gmin subregionu centralnego (w tym wypadku są to obszary, z występującymi licznie wyzwaniem odnoszącymi się do działalności górniczej). Jak wynika z analizy przestrzennej najbardziej predystynowane do rozwijania nowoczesnej gospodarki są obszary o najwyższym stopniu urbanizacji, z kolei najgorzej wypadają tereny o charakterystyce rolniczej i obszary peryferyjne oraz gminy mocno dotknięte wyzwaniami transformacyjnymi.

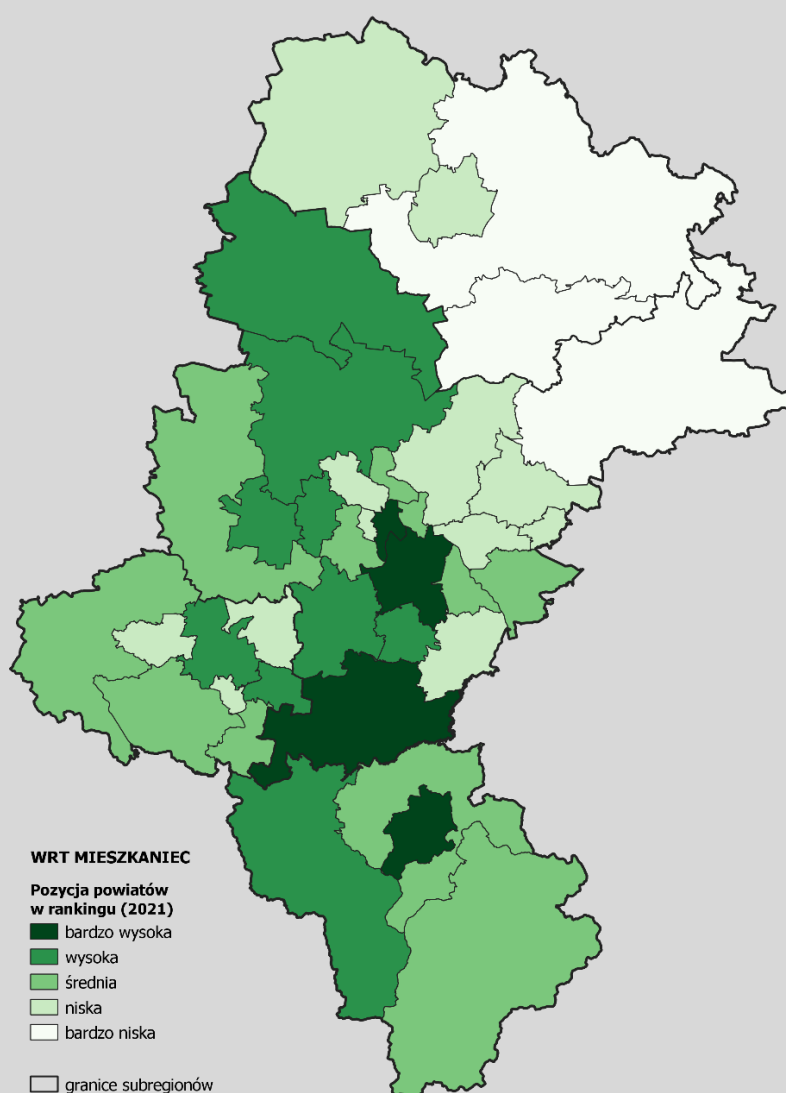
Mapa 2. WRT cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2021 roku dla obszaru: Gospodarka (wg pozycji powiatu).

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Mieszkaniec

Wskaźnik częściowy WRT Mieszkaniec odzwierciedla m.in. zagadnienia związane z ruchem naturalnym ludności, jakością kształcenia, dostępnością usług publicznych w tym zdrowotnych, kulturalnych, opiekuńczych, tendencjami demograficznymi, czy też kwestie związane z bezpieczeństwem publicznym. Najlepsze pozycje w zakresie wskaźnika częściowego WRT-M, osiągają duże miasta: Katowice, Bielsko-Biała, a także Chorzów oraz powiat pszczyński. Dostyc korzystnie wypadają w tym zakresie także Zabrze, Gliwice, Rybnik, Żory i Tychy, oraz powiaty ziemskie o wysokim udziale terenów zielonych (tarnogórski, lubliniecki, mikołowski i cieszyński). Najgorsze wartości tego wskaźnika częściowego odnotowano w powiatach północnej części województwa śląskiego, tj. częstochowskim, myszkowskim i zawierciańskim.

Mapa 3. WRT częściowy w powiatach województwa śląskiego w 2021 roku dla obszaru: Mieszkaniec (wg pozycji powiatu).

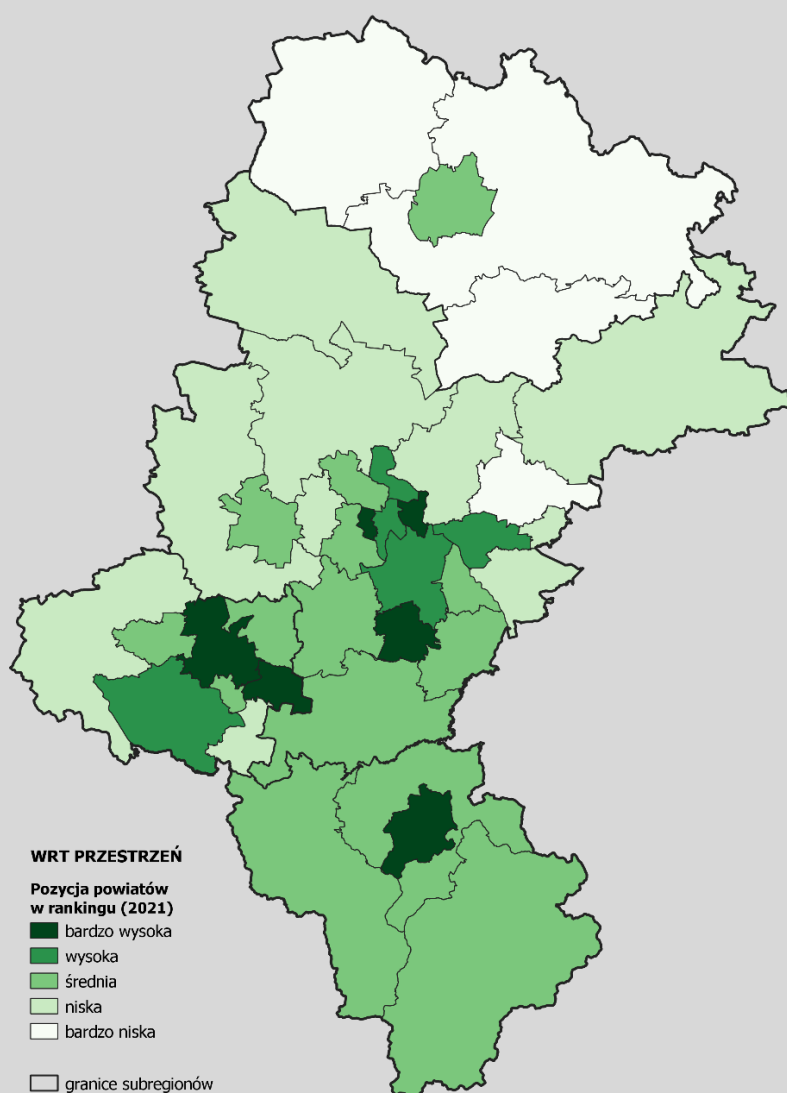

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego – Przestrzeń

Wskaźnik cząstkowy odnoszący się do Przestrzeni wyznaczany jest m.in. w oparciu o czynniki środowiskowe (odpady, zanieczyszczenia środowiska, wykorzystanie sieci komunalnych), czy też wskaźniki w zakresie rozwoju systemu transportowego, a także dostępność mieszkań. Najlepiej klasyfikowane w zakresie wskaźnika cząstkowego WRT-P są miasta Rybnik, Żory, Bielsko-Biała, Tychy, Siemianowice Śląskie i Świętochłowice, a w dalszej kolejności Katowice, Sosnowiec, Piekary Śląskie i Chorzów oraz powiat wodzisławski. Zdecydowanie najslabiej wypada pod tym względem północ województwa (powiaty kłobucki, myszkowski i częstochowski) oraz miasto Dąbrowa Górnicza.

Mapa 4. WRT cząstkowy w powiatach województwa śląskiego w 2021 dla obszaru: Przestrzeń (wg pozycji powiatu).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Poniżej w tabeli przedstawiono całościowy ranking powiatów województwa śląskiego w zakresie Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego za 2021 rok.

Tabela 1 Ranking powiatów województwa śląskiego w zakresie Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego za rok 2021.

	Pozycja WRT				Powiat	WRT-OGÓLNY	Wartość WRT		
	WRT-OGÓLNY	WRT-G	WRT-M	WRT-P			WRT-G	WRT-M	WRT-P
BARDZO WYSOKO	1	1	1	7	Katowice	0,4778	0,3925	0,5046	0,5363
	2	3	4	1	Bielsko-Biała	0,5191	0,5195	0,5413	0,4966
	3	2	13	16	Gliwice	0,5253	0,4011	0,5900	0,5847
WYSOKA	4	7	3	10	Chorzów	0,5741	0,6303	0,5348	0,5572
	5	9	12	3	Tychy	0,5803	0,6386	0,5899	0,5124
	6	13	8	4	Rybnik	0,5816	0,6615	0,5637	0,5195
	7	16	6	6	Żory	0,5852	0,6697	0,5585	0,5273
ŚREDNIA	8	17	2	23	Powiat pszczyński	0,5969	0,6710	0,5195	0,6002
	9	10	10	17	Powiat cieszyński	0,5988	0,6429	0,5654	0,5880
	10	12	11	15	Powiat mikołowski	0,6057	0,6606	0,5735	0,5830
	11	4	26	20	Częstochowa	0,6070	0,5718	0,6547	0,5944
	12	21	20	2	Siemianowice Śl.	0,6071	0,6846	0,6244	0,5124
	13	8	9	30	Powiat tarnogórski	0,6083	0,6331	0,5646	0,6273
	14	18	5	29	Zabrze	0,6144	0,6724	0,5498	0,6209
NISKA	15	26	7	26	Powiat lubliniecki	0,6261	0,7040	0,5633	0,6109
	16	29	17	9	Piekary Śląskie	0,6265	0,7130	0,6161	0,5505
	17	23	15	13	Mysłowice	0,6268	0,6997	0,6010	0,5796
	18	6	24	31	Jaworzno	0,6297	0,6290	0,6328	0,6274
	19	15	31	8	Sosnowiec	0,6302	0,6692	0,6785	0,5428
	20	14	19	25	Jastrzębie-Zdrój	0,6309	0,6620	0,6213	0,6095
	21	20	14	28	Powiat gliwicki	0,6323	0,6822	0,5953	0,6195
	22	24	18	19	Powiat bielski	0,6359	0,7000	0,6168	0,5908
	23	33	29	5	Świętochłowice	0,6389	0,7325	0,6615	0,5227
	24	28	21	12	Powiat żywiecki	0,6396	0,7128	0,6294	0,5764
	25	5	25	34	Dąbrowa Górnicza	0,6397	0,6160	0,6473	0,6559
	26	25	16	32	Powiat raciborski	0,6455	0,7001	0,6065	0,6300
	27	22	27	21	Bytom	0,6463	0,6848	0,6564	0,5977
	28	32	22	14	Ruda Śląska	0,6468	0,7308	0,6298	0,5798
	29	34	23	11	Powiat wodzisławski	0,6472	0,7443	0,6314	0,5657
	30	11	30	27	Powiat będziński	0,6477	0,6566	0,6699	0,6165
	31	30	28	18	Powiat bieruńsko-łędzki	0,6570	0,7232	0,6593	0,5884
BARDZO NISKA	32	19	35	24	Powiat zawierciański	0,6659	0,6776	0,7132	0,6069
	33	35	32	22	Powiat rybnicki	0,6751	0,7459	0,6794	0,6000
	34	27	34	33	Powiat myszkowski	0,6857	0,7074	0,6942	0,6556
	35	31	33	35	Powiat kłobucki	0,6917	0,7299	0,6831	0,6622
	36	36	36	36	Powiat częstochowski	0,7157	0,7492	0,7157	0,6823

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Indeks niedostosowania społecznego

Indeks niedostosowania społecznego ma na celu syntetyczne przedstawienie poziomu niedostosowania społecznego w rozkładzie terytorialnym i zbudowany jest z trzech wskaźników, w tym dwóch syntetycznych⁵.

Podstawą wyliczenia wskaźnika są następujące dane⁶:

- a) składające się na wskaźnik przestępczości:
  - przestępstwa stwierdzone ogółem na 10 tys. mieszkańców,
  - przestępstwa stwierdzone kryminalne na 10 tys. mieszkańców,
  - przestępstwa stwierdzone przeciwko życiu i zdrowiu na 10 tys. mieszkańców,
  - przestępstwa stwierdzone przeciwko mieniu na 10 tys. mieszkańców,
- b) składające się na wskaźnik korzystających z pomocy społecznej:
  - liczba dzieci w pieczy zastępczej na 10 tys. mieszkańców,
  - liczba osób w rodzinach objętych wyłącznie pomocą społeczną w postaci pracy socjalnej na 10 tys. mieszkańców,
  - liczba osób w rodzinach pobierających świadczenia z pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców,
- c) liczba stwierdzonych zamachów samobójczych ogółem na 10 tys. mieszkańców.

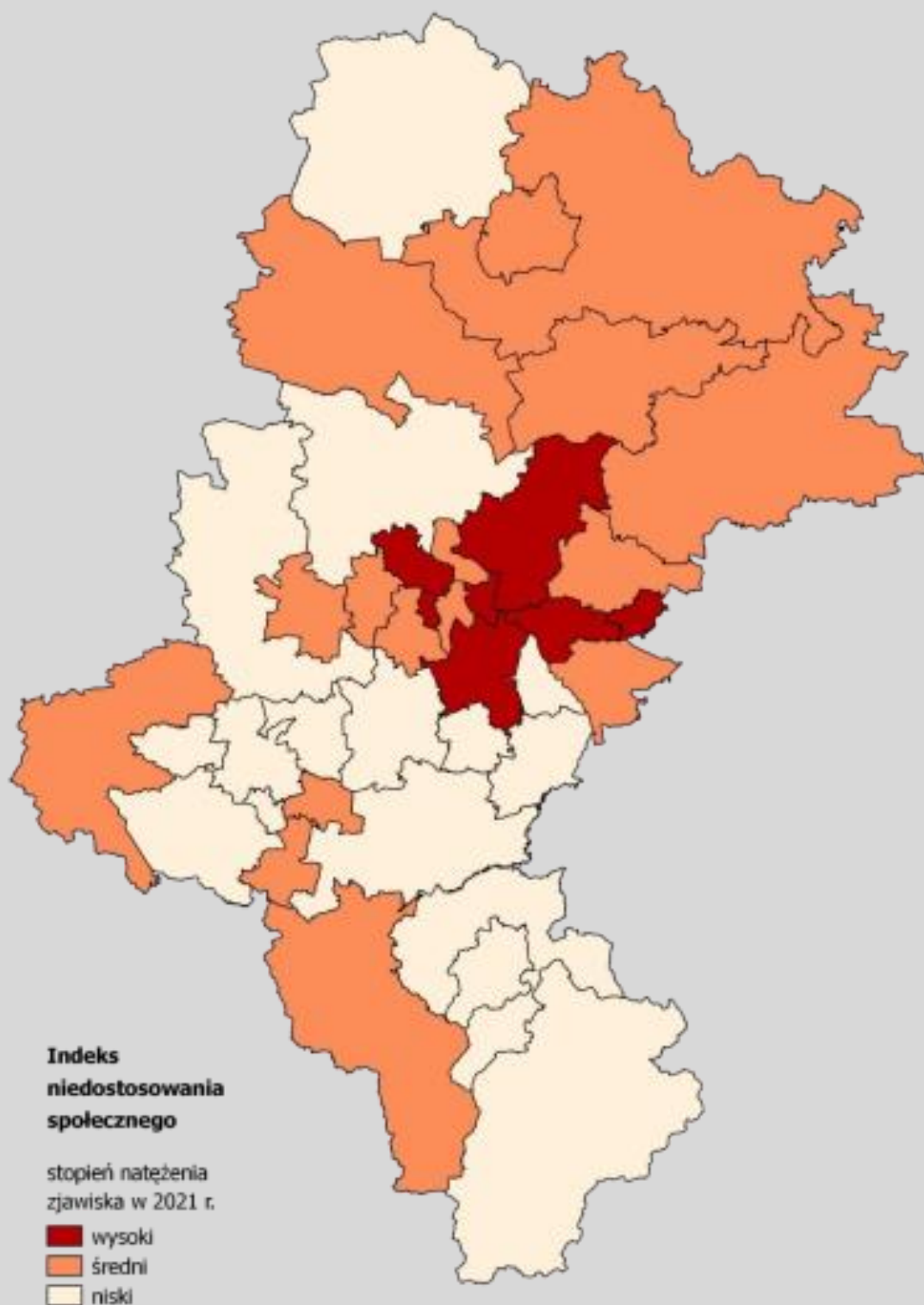
W województwie śląskim w 2021 r. najgorsze wyniki w zakresie niedostosowania społecznego osiągnęło 7 powiatów w centrum województwa, stanowiące część Metropolii Górnośląskiej. Są to: Siemianowice Śląskie (-1,12), Świętochłowice (-1,12), Katowice (-0,84), Bytom (-0,63), Sosnowiec (-0,62), powiat będziński (-0,57) i Ruda Śląska (-0,51). Z kolei najlepsza sytuacja pod tym względem prezentowała się w powiatach subregionu południowego i zachodniego oraz południowej części subregionu centralnego, a także w dwóch powiatach na północy regionu: lublinieckim i kłobuckim. Pięć najlepszych wyników osiągnęły powiaty: mikołowski (0,86), kłobucki (0,7), wodzisławski (0,69), bielski (0,57) oraz żywiecki (0,55).

Porównanie indeksu z rokiem 2012 wykazuje pewną trwałość negatywnych zjawisk w takich miastach jak: Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie i Świętochłowice. Niskie natężenie niedostosowania społecznego utrzymuje się w południowo-środkowej i południowo-zachodniej części regionu tj. w powiatach: bielskim, Bielsku-Białej, bieruńsko-lędzińskim, mikołowskim, pszczyńskim, rybnickim, wodzisławskim i Rybniku. Na północy trwałość niskiego natężenia niedostosowania społecznego jest widoczna w powiecie lublinieckim.

⁵ Koncepcja indeksu została pierwotnie opracowana w latach 2013-2015 w ramach badania prowadzonego przez RCAS UMWSL w związku z realizacją projektu pn. „Rozwój efektywnego systemu monitoringu polityk publicznych w województwie śląskim”.

⁶ W stosunku do pierwotnie liczonych wskaźników nastąpiły pewne zmiany: kategorie przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu oraz przestępstw przeciwko mieniu zastąpiły liczone osobno kategorie kradzieży, włamań, rozbojów, bójek i pobic oraz uszkodzeń mienia, kategoria samobójstw została zastąpiona przez kategorię zamachów samobójczych, a kategoria liczby osób objętych pomocą społeczną wyłącznie w postaci pracy socjalnej została rozszerzona na liczbę osób w rodzinach. Dodatkową zmianą jest sposób liczenia przedziałów, który obecnie jest liczony metodą Jenksa, więcej informacji na temat metodologii można zasięgnąć w: Moduł społeczny: Część II Niedostosowanie społeczne, <https://rcas.slaskie.pl/content/1383048788>

Mapa 5. Indeks niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

Tabela 2. Stopień natężenia niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą INS w 2021 r.

Stopień natężenia	Powiat	Wartość INS
NISKI	mikołowski	0,857582539
	kłobucki	0,704868534
	wodzisławski	0,68965173
	bielski	0,574596867
	żywiecki	0,552800723
	Tychy	0,499719401
	rybnicki	0,450255768
	bieruńsko-lędziński	0,445798686
	pszczyński	0,438529899
	Mysłowice	0,432435685
	Rybnik	0,355187414
	tarnogórski	0,228172775
	Bielsko-Biała	0,219731592
	gliwicki	0,177683401
ŚREDNI	Dąbrowa Górnicza	0,174419101
	raciborski	0,13549452
	Zabrze	0,049276618
	Jastrzębie-Zdrój	0,02870374
	Jaworzno	-0,024949984
	Gliwice	-0,026349478
	cieszyński	-0,116596607
	zawierciański	-0,15969282
	Chorzów	-0,171331581
	myszkowski	-0,19161399
	Piekary Śląskie	-0,208648128
	lubliniecki	-0,266299037
	Częstochowa	-0,304794943
	Żory	-0,324208165
	częstochowski	-0,325187481
Ruda Śląska	-0,506856853	
WYSOKI	będziński	-0,571397747
	Sosnowiec	-0,615910594
	Bytom	-0,632205017
	Katowice	-0,840921296
	Świętochłowice	-1,117031782
	Siemianowice Śląskie	-1,11994289

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

Indeks aktywności społecznej

Indeks aktywności społecznej jest syntetycznym wskaźnikiem obrazującym zagadnienia społeczne w przestrzeni. Opracowany wskaźnik ujmuje elementy przedsiębiorczości mieszkańców, aktywności wyborczej oraz działalność NGO. Indeks aktywności społecznej stanowi wskaźnik syntetyczny zbudowany z trzech wskaźników, w tym dwóch syntetycznych⁷.

Podstawą wyliczenia wskaźnika są następujące dane⁸:

- a) wskaźnik przedsiębiorczości:
  - liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców,
  - liczba jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców,
  - liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- b) wskaźnik aktywności politycznej:
  - liczba kandydatów do rad gmin i miast na prawach powiatów na 10 tys. mieszkańców,
  - frekwencja w głosowaniu w wyborach do rad gmin i miast na prawach powiatu na 10 tys. mieszkańców,
- c) liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców.

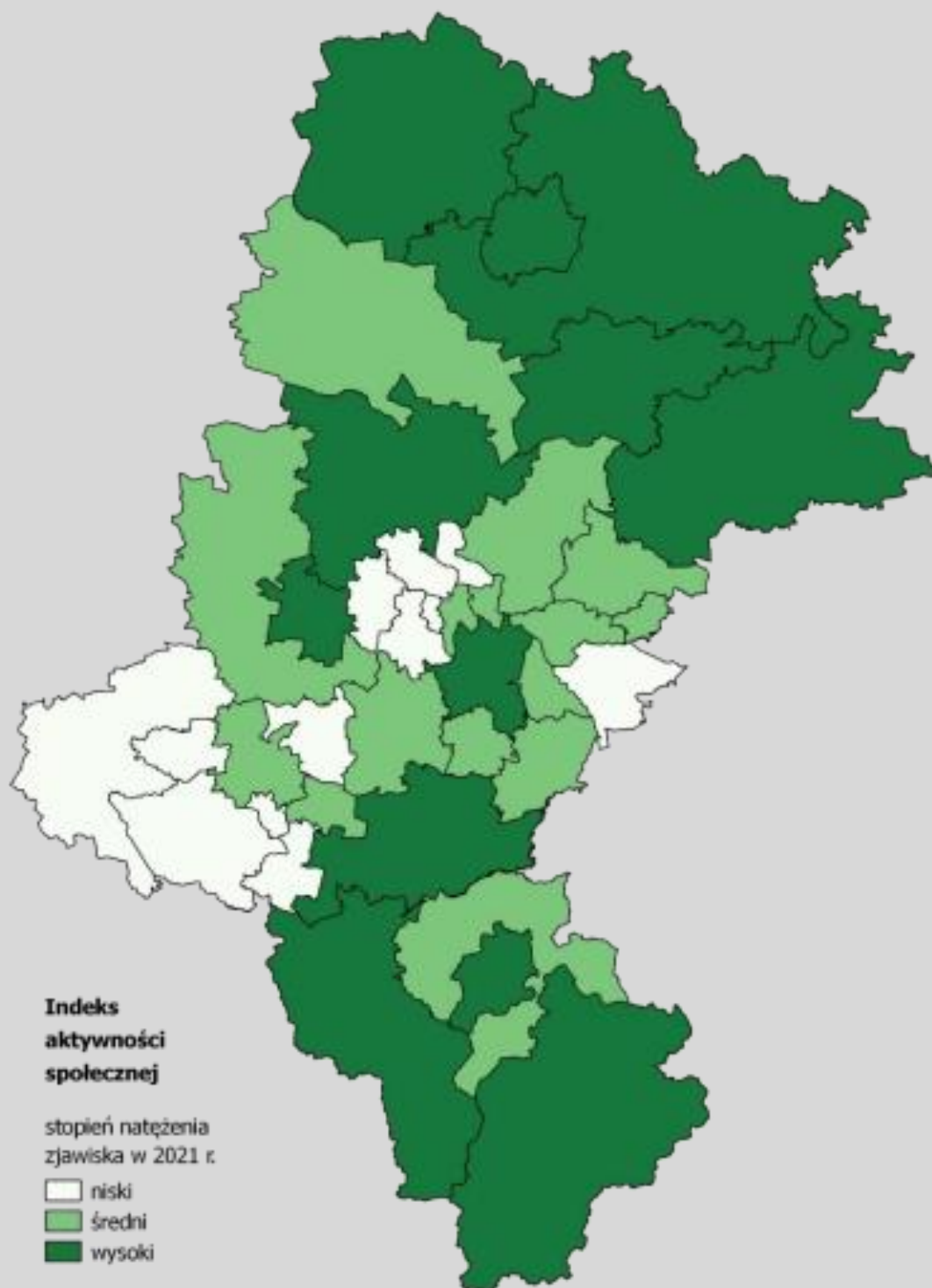
Indeks aktywności społecznej w 2021 r. najwyższe wartości wskazywał dla czterech miast, tj.: Katowic (1,93), Bielska-Białej (1,21), Częstochowy (1,11) i Gliwic (0,70) oraz 8 powiatów ziemskich tj.: myszkowski (0,90), żywiecki (0,78), częstochowski (0,62), cieszyński (0,58), zawierciański (0,51), tarnogórski (0,50), kłobucki (0,47) i pszczyński (0,26). Interesującym zjawiskiem jest osiągnięcie wysokich wartości indeksu przez wszystkie powiaty subregionu północnego oraz prawie wszystkie subregionu południowego. Na przeciwległym biegunie mieszczą się wyniki większości powiatów subregionu zachodniego oraz części miast GZM. Najniższą aktywnością społeczną cechowały się takie miasta jak: Ruda Śląska (-1,28), Piekary Śląskie (-0,87), Zabrze (-0,86), Świętochłowice (-0,85), Bytom (-0,82), Jastrzębie-Zdrój (-0,79) i Jaworzno (-0,63) oraz powiaty ziemskie: wodzisławski (-0,76), rybnicki (-0,59) i raciborski (-0,54). Widoczne jest zjawisko koncentracji w środku Metropolii Górnośląskiej miast z najniższą aktywnością społeczną.

Porównując indeks z rokiem 2012 widoczna jest trwałość pozytywnych postaw aktywności społecznej w Katowicach i Bielsku-Białej oraz w powiecie myszkowskim. Widoczna jest także trwałość niskich wartości indeksu dla wymienionych wyżej powiatów.

⁷ Koncepcja indeksu została pierwotnie opracowana w latach 2013-2015 w ramach badania prowadzonego przez RCAS UMWSL w związku z realizacją projektu pn. „Rozwój efektywnego systemu monitoringu polityk publicznych w województwie śląskim.

⁸ W stosunku do pierwotnie liczonych wskaźników nastąpiły pewne zmiany: kategorie kandydatów do rad powiatu i miasta zostały zastąpione przez kategorię kandydatów do rad gminy i miast na prawach powiatu, ogólnie liczona frekwencja w pierwszym głosowaniu do wyborów samorządowych została zastąpiona frekwencją w wyborach do rad gminy i miast na prawach powiatu, a liczba organizacji pozarządowych jest obecnie pobierana z Banku Danych Lokalnych GUS. Dodatkową zmianą jest sposób liczenia przedziałów, który obecnie jest liczony metodą Jenksa, więcej informacji na temat metodologii można zasięgnąć w: Moduł społeczny: Część I Aktywność społeczna, <https://rcas.slaskie.pl/content/1383048788>

Mapa 6. Indeks aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 3. Stopień natężenia aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą IAS w 2021 r.

Stopień natężenia	Powiat	Wartość IAS
WYSOKI	Katowice	1,930306
	Bielsko-Biała	1,210235
	Częstochowa	1,11363
	myszkowski	0,804208
	żywiecki	0,784431
	Gliwice	0,700817
	częstochowski	0,621576
	cieszyński	0,57627
	zawierciański	0,507279
	tarnogórski	0,503315
	kłobucki	0,467087
pszczyński	0,262198	
ŚREDNI	mikołowski	0,253842
	będziński	0,205356
	lubliniecki	0,160909
	bielski	0,091232
	Dąbrowa Górnicza	-0,06967
	Żory	-0,07598
	bieruńsko-lędziński	-0,07702
	Mysłowice	-0,17797
	Chorzów	-0,21048
	Rybnik	-0,21407
	gliwicki	-0,27032
	Sosnowiec	-0,27636
	Siemianowice Śląskie	-0,34772
	Tychy	-0,46482
NISKI	raciborski	-0,53658
	rybnicki	-0,59392
	Jaworzno	-0,62783
	wodzisławski	-0,76444
	Jastrzębie-Zdrój	-0,79444
	Bytom	-0,81831
	Świętochłowice	-0,85457
	Zabrze	-0,86468
	Piekary Śląskie	-0,86991
	Ruda Śląska	-1,28363

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS.

Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego

Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (European Social Progress Index – EU-SPI) po raz pierwszy został opracowany w 2016 roku a najnowszy pomiar jest z 2020 roku. Celem wskaźnika jest zobrazowanie progresu społecznego we wszystkich regionach Unii Europejskiej, jako uzupełnienie tradycyjnych miar rozwoju gospodarczego wyrażonych przez Produkt Krajowy Brutto, zatrudnienie, czy też poziom dochodów.

Niniejszy wskaźnik jest zagregowanym indeksem, na który składa się 55 wskaźników społecznych i środowiskowych skupionych w ramach trzech szeroko pojmowanych wymiarów (podzielonych na 12 komponentów), tj.:

1. Podstawowe potrzeby ludzkie.
2. Fundamenty dobrobytu.
3. Szanse i możliwości.

Badaniu poddano 240 regionów Unii Europejskiej, a województwo śląskie zostało sklasyfikowane dopiero na 180. pozycji. W odniesieniu do polskich regionów województwo śląskie sklasyfikowane jest na 10. miejscu. Biorąc pod uwagę Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego wynik województwa śląskiego jest lepszy jedynie od ¼ regionów UE, a wśród polskich plasuje się w drugiej połowie. Wśród polskich regionów województwo śląskie najlepsze wyniki osiąga w kategoriach:

- *Prawa osobiste oraz Tolerancja i włączenie społeczne* – 1. Miejsce;
- *Wolność osobista i wolność wyboru* oraz wskaźnik wyższego rzędu *Szanse i możliwości* – 3. Miejsce.

W pierwszej połowie rankingu polskich NUTS-2 województwo śląskie sytuowało się jeszcze w zakresie wskaźnika *Podstawowych potrzeb ludzkich* (tu jedynie we wskaźniku dotyczącym *odżywiania i podstawowej opieki medycznej* wypadł słabiej) oraz w indeksach określających *Dostęp do podstawowej wiedzy* oraz *Zdrowie i dobrą kondycję*.

Sytuacja województwa śląskiego na tle regionów europejskich jest słaba. Wśród analizowanych wskaźników w pięciu przypadkach wynik województwa lokuje region w trzeciej setce regionów, a najgorszą pozycję (229) uzyskuje w indeksie *Jakość środowiska*. W drugiej setce region lokuje się z wynikami 8 wskaźników. Najlepsze miejsce (17) uzyskuje w *Dostęp do podstawowej wiedzy*, a w pierwszej 50-tce w kategorii *Bezpieczeństwo osobiste*.

Tabela 4 Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (wymiały i komponenty) w 2020 roku – pozycja województwa śląskiego na tle kraju i UE.

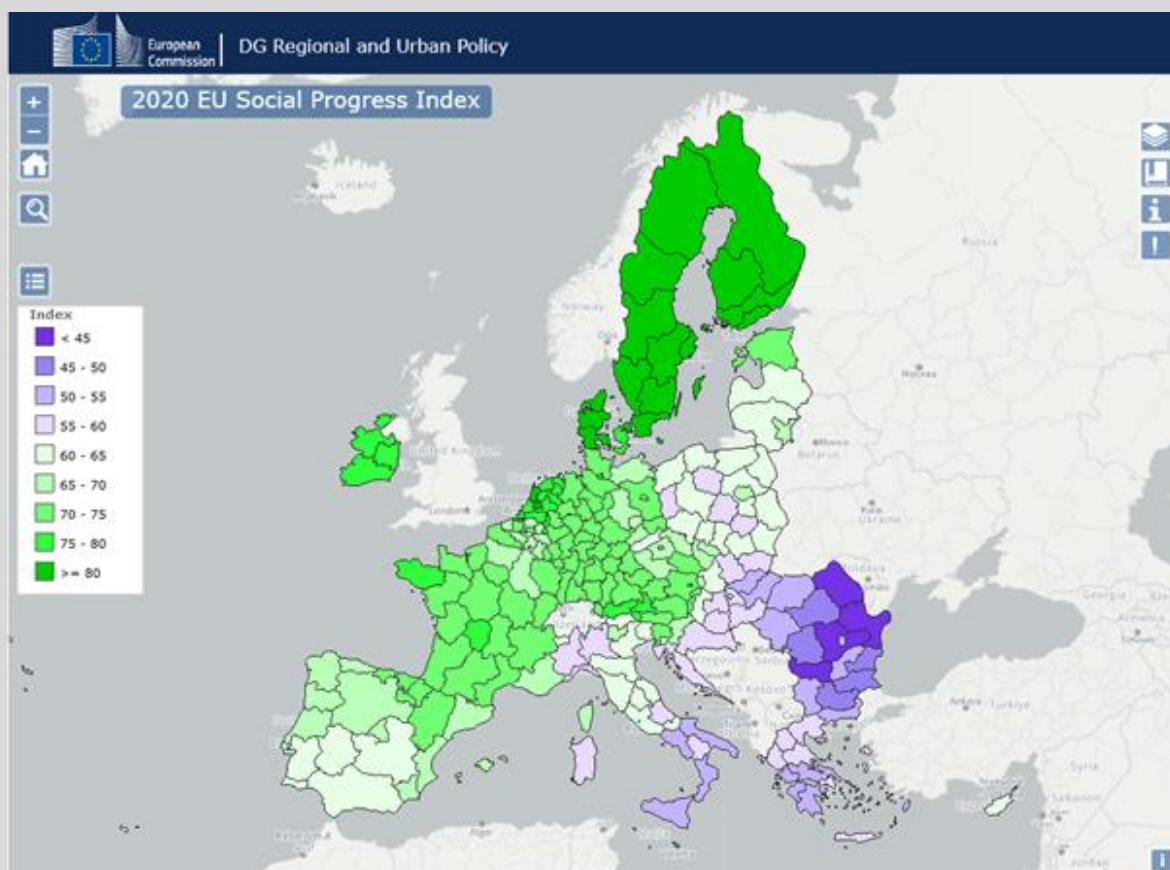
	pozycja na tle polskich NUTS-2 (17)	pozycja na tle regionów UE (240)
Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (EU-SPI)	10	180
Wymiały i komponenty:		
Podstawowe potrzeby ludzkie	7	179
Odżywianie i podstawowa opieka medyczna	15	206
Woda i kanalizacja	5	129
Sytuacja mieszkaniowa	6	206
Bezpieczeństwo osobiste	6	49
Fundamenty dobrobytu	17	217
Dostęp do podstawowej wiedzy	6	17
Dostęp do technologii informacyjnych i komunikacyjnych	12	195
Zdrowie i dobra kondycja	8	207
Jakość środowiska	17	229

	pozycja na tle polskich NUTS-2 (17)	pozycja na tle regionów UE (240)
Szanse i możliwości	3	142
Prawa osobiste	1	84
Wolność osobista i wolność wyboru	3	104
Tolerancja i włączenie społeczne	1	168
Dostęp do zaawansowanej edukacji	9	177

Źródło: opracowanie własne na podstawie: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/maps/social-progress/2020_en.

Oprócz województwa śląskiego słabo w zakresie wskaźnika EU-SPI wypadają w Polsce również województwa sąsiadujące z regionem, a mianowicie województwa: opolskie, świętokrzyskie i łódzkie. Najniższe poziomy rozwoju społecznego notują w Europie regiony z południowo-wschodnich krańców UE (Rumunia i Bułgaria). Z kolei prym wiodą regiony z północnej części Europy (Szwecja i Finlandia) oraz regiony duńskie i holenderskie.

Mapa 7. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (EU-SPI) w 2020 roku.

Źródło: https://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/social_progress/spi.html

Monitoring Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Realizacja celów – analiza wydatków

Analiza budżetowa prezentowana w ramach Raportu monitoringowego obejmuje analizę wydatków dokonywanych przez samorząd województwa za pośrednictwem departamentów oraz jednostek podległych z punktu widzenia realizacji celów strategii rozwoju województwa w danym roku i na przestrzeni lat. Z uwagi na fakt, że aktualnie obowiązująca Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” została przyjęta w październiku 2020 roku, a opracowywany Raport monitoringowy dotyczy okresu od przyjęcia dokumentu strategii do roku 2021, analiza zależności wydatków budżetowych w przekroju czasowym w odniesieniu do obecnej edycji strategii może być zrealizowana w pełnej formie dopiero w następnej edycji raportu monitoringowego. Niemniej podjęto próbę analizy lat 2020 i 2021 z względem kategorii wielkości wydatkowanych środków oraz źródeł środków finansowych.

Określone w obecnym dokumencie Strategii cele strategiczne w większości są zbieżne z obszarami priorytetowymi określonymi w dokumencie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Poniższa tabela pokazuje sposób przełożenia celów strategii rozwoju województwa przyjętej w 2013 roku na Strategię zaktualizowaną w 2020 roku.

Obszary priorytetowe i cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”		Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”
NOWOCZESNA GOSPODARKA (Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność)	→	(A) Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej
SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW (Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie)	→	(B) Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
PRZESTRZEŃ (Cel Strategiczny C: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni)	→	(C) Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni
RELACJE Z OTOCZENIEM (Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy)	→	(D) Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym

Dokonana w 2020 roku aktualizacja strategii zmienia pewne akcenty w ramach wskazanych obszarów priorytetowych i celów strategicznych określonych w poprzednim dokumencie strategii. Natomiast należy zauważyć, że podstawowe obszary działań pozostają bez większych zmian, więc możemy przyjąć, że dla obu porównywanych dokumentów obszary obejmują następujące zagadnienia:

- (A) *Gospodarka*,
- (B) *Mieszkaniec*,
- (C) *Przestrzeń*,
- (D) *Współpraca i zarządzanie*.

Przeprowadzone poniżej analizy ograniczają się do porównania celów strategicznych oraz źródeł finansowania wydatków poniesionych przez departamenty oraz jednostki samorządu województwa.

W ramach badania ankietowego wydatki poniesione przez departamenty i jednostki samorządu województwa w 2021 roku oszacowane zostały na poziomie 1 922,3 mln złotych, rok wcześniej wielkość ta była niewiele mniejsza i wyniosła 1 902,8 mln zł. Jako źródła finansowania tych wydatków wskazano trzy grupy: środki własne, środki europejskie i inne źródła.

Zgodnie z przedstawionym powyżej zestawieniem celów strategii realizowanych w latach 2020 i 2021, w tabeli poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie poniesionych wydatków w podziale na obszary (cele strategiczne) i źródła finansowania.

Tabela 5. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w latach 2020 i 2021 (mln zł).

OBSZARY	ŚRODKI WŁASNE		ŚRODKI EUROPEJSKIE		ŚRODKI Z INNYCH ŹRÓDEŁ		SUMA	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
A	8,3	8,3	32,0	13,1	0,6	0,9	40,9	22,2
B	301,8	546,2	217,5	234,7	46,9	79,2	566,3	860,0
C	590,4	804,7	313,6	179,3	48,0	36,9	952,1	1 020,8
D	338,9	18,8	0,6	0,4	4,2	0,4	343,6	19,6
SUMA	1 239,4	1 377,8	563,7	427,2	99,7	117,4	1 902,8	1 922,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty UMWSL oraz jednostki podległe

W 2021 roku najwięcej wydatkowanych środków wskazano w Obszarze C: *Przestrzeń*, na który wydatkowano środki w wysokości 1 020,8 mln złotych, co stanowiło połowę środków w ramach realizacji Strategii. Wydatki w Obszarze B: *Mieszkaniec* stanowiły ponad 44% wszystkich środków. Natomiast w obszarach A: *Gospodarka* i D: *Współpraca* wydatkowano odpowiednio niewiele 1,2% i 1% wszystkich środków. Zadania realizowane w obszarze gospodarczym, często są poza kompetencjami Zarządu Województwa i realizowane są w głównej mierze poprzez finansowanie działań podnoszących poziom przedsiębiorczości i konkurencyjności w regionie skierowanych dla szerokiej grupy beneficjentów (nie będących jednostkami samorządu województwa) w ramach środków europejskich⁹. Obszar D: *Zarządzanie i współpraca* ma charakter horyzontalny i zarządczy. Powyższe stanowi, że wydatki ponoszone przed Departamenty i jednostki UMWSL skupiają się w obszarach B i C.

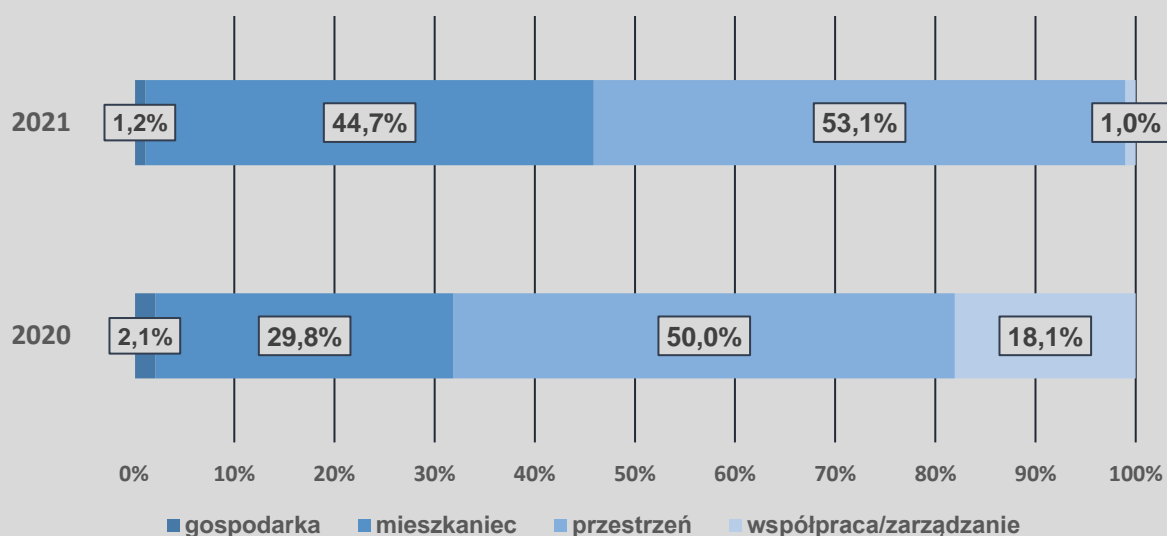
W 2020 roku najwięcej środków przypadło na Obszar C: *Przestrzeń*, na który wydatkowano środki w wysokości 952,1 mln złotych, co stanowiło połowę środków w ramach realizacji Strategii. Wydatki w Obszarze B stanowiły 29,8% wszystkich środków, natomiast w Obszarze D wydatkowano

⁹ Osobna analiza realizacji RPO WSL 2014-2020.

niewiele ponad 18% wszystkich środków. Najmniej wydano na realizację zadań w Obszarze A *Gospodarka*: – 40,9 mln (2,1% wszystkich środków).

Zauważa się, że w kolejnych dwóch latach 2020-2021 na działania realizowane w Obszarze Przestrzeń wydatkowano największą kwotę stanowiącą połowę wszystkich wydatkowanych środków. Następne w kolejności były wydatki związane z realizacją celów dla podniesienie poziomu życia mieszkańców. W roku 2021 ich udział w całości wydatkowanych środków był relatywnie większy niż rok wcześniej, niemniej powstała różnica wiąże się z pewnymi przesunięciami działań pomiędzy celami strategicznymi w ramach zapisów dwóch wersji strategii.

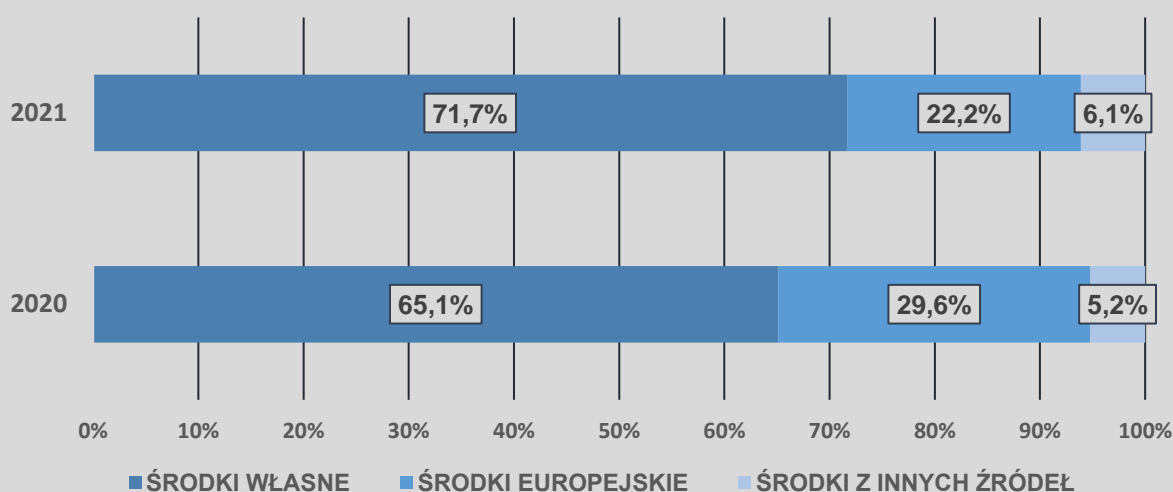
Wykres 1 Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa w latach 2020 i 2021 roku (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty UMWSL oraz jednostki podległe.

Analizując proporcje dotyczące poszczególnych źródeł finansowania są one podobne w porównywanych latach. Największy udział stanowią środki własne ponad dwie/trzecie wydatkowanych środków. Następne w kolejności są środki europejskie.

Wykres 2 Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na źródła finansowania w latach 2020 i 2021 roku (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty UMWSL oraz jednostki podległe.

Realizacja celów - analiza wskaźnikowa

W ramach oceny monitoringowej realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” wskazuje się dwie grupy wskaźników: generalne oraz rezultatu. Wśród wskaźników generalnych tylko jeden charakteryzował się pozytywną zmianą, pozostałe dwa nie wpisały się w zamierzony trend.

Wskaźniki rezultatu określone w dokumencie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” częściowo odzwierciedlają zakładany postęp w realizacji działań określonych w ramach celów operacyjnych. W ramach Celu strategicznego A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej cele A.2 i A.3 wpisały się w oczekiwane wskazania, natomiast cel A.1 wykazywał negatywny trend. W przypadku Celu strategicznego B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, wszystkie cele cechowały się negatywnymi tendencjami, z pojedynczymi pozytywnymi wartościami wskaźników w poszczególnych celach. W ramach realizacji Celu strategicznego C: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości środowiska i przestrzeni w większości opisywane miary wpisują się w założone tendencje. Nieliczne wskaźniki obecne w każdym z celów wykazywały się negatywnymi tendencjami. Analiza wskaźników dla Celu strategicznego D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym wskazuje na zróżnicowane tendencje wśród wskaźników (połowa indeksów charakteryzowała się negatywnymi tendencjami, a połowa pozytywnymi). Należy podkreślić, że duży wpływ na słabe rezultaty osiągania wskaźników we wszystkich celach miała trwająca epidemia Covid-19.

Ocena zmian wartości wskaźników (ostatnia kolumna w kolejnych tabelach) została dokonana poprzez wskazanie kierunku w jakim podąża wartość wskaźnika:

▲ wzrost wartości wskaźnika,

► wartość wskaźnika bez zmian,

▼ spadek wartości wskaźnika,

+ wartość dodatnia,

- wartość ujemna.

Ponadto odpowiednim kolorem zaznaczono, czy zachodzące zmiany wartości wskaźników mają pożądany charakter:

- kolor zielony – zmiana pozytywna,
- kolor czerwony – zmiana negatywna.

Tabela 6. Wskaźniki generalne realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2020	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Wartość PKB per capita dla województwa w stosunku do średniej UE (27 państw), (%)	43 (2017)	45,5 (2019)	45,5 (2020)	EUROSTAT	↑	▲
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1 000 mieszkańców, (osoba)	-0,9	-0,7	-0,8	GUS BDL	+	■
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały na 1 000 mieszkańców, (osoba)	-0,2	-0,04	-0,2	GUS BDL	+	■

Oznaczenia w tabeli: ↑ tendencja wzrostowa, ↓ tendencja spadkowa; + wartość dodatnia; - wartość ujemna.

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 7. Wskaźniki realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2020	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
CEL STRATEGICZNY A Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej						
Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka						
Wartość PKB per capita dla województwa w stosunku do średniej krajowej, (%)	103,6 (2017)	102,5 (2019)	103,4	GUS BDL	↑	▼
Wydajność pracy (WDB/1 pracującego) – Polska = 100, (%)	107,9 (2017)	107,1 (2019)	102,1 (2020)	GUS BDL	↑	▼
Odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność eksportową (%)	27,2	bd	bd	GUS BDL	↑	
Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka						
Udział nakładów na B+R w PKB województwa (%)	0,63	0,89 (2019)	0,95	GUS BDL	↑	▲
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (%)	20,6	29,5	22,1	GUS BDL	↑	▲
Pracujący w B+R na 1 000 osób aktywnych zawodowo, (ECP) ⁶⁶	5,4	6,5	6,7	GUS BDL	↑	▲
Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość						
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 tys. osób w wieku produkcyjnym, w tym na terenach wiejskich	12 424/11 635	13 415/12 767	14317 /13759	GUS BDL	↑	▲
Liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców w gminach do 50 tys. mieszkańców	91,7	97,6	103	GUS BDL	↑	▲
CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca						
Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych						
Średnie dalsze trwanie życia (mężczyźni/kobiety), (lata)	73,5/80,9	72,3/80	71,3/78,9	GUS BDL	↑	▼
Zgony z powodu nowotworów ogółem na 100 tys. ludności	315,8	317,2	304,2	GUS BDL	↓	▼
Zgony osób z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	492,0	524,8	529	GUS BDL	↓	▲
Liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. mieszkańców	24,4	24,9	35,6	GUS BDL	↑	▼
Migracje na pobyt stały zagranicę wg ekonomicznych grup wieku – zameldowania osób w wieku produkcyjnym	641	562	615	GUS BDL	↑	▼
Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w tej grupie wiekowej (%)	89,0	89,2	90,6	GUS BDL	↑	▲
Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec						
Ćwiczący w klubach sportowych na 1 000 mieszkańców	28,2	29	29,5 (2020)	GUS BDL	↑	▲

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2020	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	399	106	123,2	GUS BDL	↑	▼
Zwiedzający muzea i oddziały na 1000 ludności	333,3	99,9	188,9	GUS BDL	↑	▼
Liczba aktywnych organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców	17,9	bd	18 (2020)	GUS BDL	↑	▲
Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki						
Liczba studentów na 10 tys. mieszkańców	253	255	264	GUS BDL	↑	▲
Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25-64 lata, (%)	6,1	3,4	4,3	GUS BDL	↑	▼
Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców w wieku 15-24 (%)	29,7	29	29	GUS BDL	↑	▼
Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców w wieku 55-64 (%)	40,3	41	41	GUS BDL	↑	▲
CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości środowiska i przestrzeni						
Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska						
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej liczbie zebranych odpadów, (%)	39,1	44,2	45,3	GUS BDL	↑	▲
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem, (%)	22,0	22,1	22,1	GUS BDL	↑	▲
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w aglomeracji górnośląskiej ¹⁰ (µg/m ³)	37-47 ug/m ³	26-34 ug/m ³	29-39 ug/m ³	GIOŚ	↓	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w aglomeracji górnośląskiej ¹⁰ (µg/m ³)	30-35 ug/m ³	20-23 ug/m ³	22-26 ug/m ³	GIOŚ	↓	▼
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku w (dam ³)	375 963,7	394 122,3	404 700,8	GUS BDL	↓	▲
Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura						
Wskaźnik wykorzystania kolei (liczba przejazdów rocznie przypadających na mieszkańca)	4,9	3,6	4,3	UTK	↑	▼
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem (%)	3,2	7,4	6,7	GUS BDL	↑	▲
Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej, w tym na terenach wiejskich, (%)	95,8/ 88,3	95,9/89,3	95,9/89,4	GUS BDL	↑	▲
Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, w tym na terenach wiejskich, (%)	78,3/ 49,0	78,9/51,0	79,2/51,9	GUS BDL	↑	▲
Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu						

¹⁰ Wskaźnik jest mierzony za pomocą przedziału wyznaczonego przez minimalną i maksymalną średnią stężenia wszystkich punktów pomiarowych strefy.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2020	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Udział terenów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem (%)	0,427	0,4	0,394	GUS BDL	↓	▼
Liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	391,2	401,5	417,2	GUS BDL	↑	▲
Wielkość przewozu pasażerów komunikacją miejską (mln)	403,8	203,6	327,9	GUS BDL	↑	▼
Mała retencja wodna ogółem (pojemność ogółem w dam ³)	13 319,5	13 447,8	13 351,5	GUS BDL	↑	▲
Udział terenów zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach (do powierzchni miejskiej ogółem, %)	2,1	2,2	2,2	GUS BDL	↑	▲
CEL STRATEGICZNY D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym						
Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny						
Udział powierzchni gmin objętych obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni województwa ogółem (%)	70,8%	71,8	73	GUS BDL	↑	▲
Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca (zł)	2 858,00	3 349,71	3 672,13	GUS BDL	↑	▲
Cel operacyjny: D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu						
Liczba wystaw międzynarodowych w województwie – pozycja wśród województw	4	7	8	GUS BDL	↑	▼
Liczba wystaw za granicą – pozycja wśród województw	5	7	3	GUS BDL	↑	▲
Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna						
Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy (%)	39,4	bd	47,7	GUS BDL	↑	▲

Oznaczenia w tabeli: ↑ tendencja wzrostowa, ↓ tendencja spadkowa.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć

Dokument Strategii „Śląskie 2030” w celu operacjonalizacji zapisów wskazuje pewne typy projektów, zadań, aktywności samorządu województwa, które zostały ujęte w formie przedsięwzięć. Istotą wskazania przedsięwzięć była potrzeba koncentracji tematycznej w zakresie realizacji celów i kierunków. Stanowiła również potrzebę priorytetyzacji pewnych aktywności. W ramach corocznie przygotowywanego Raportu o stanie województwa dokonywana jest analiza zadań finansowanych ze środków własnych oraz projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych w podziale na obszary realizacji celów strategii rozwoju województwa. Poniższe zestawienie¹¹ pokazuje natomiast podejmowane aktywności w ramach przedsięwzięć Strategii „Śląskie 2030”.

Tabela 8 Podjęte przez Departamenty UMWSL oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Realizowane zadania finansowane ze środków własnych			Realizowane projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych		
		Ilość	% udział ilości zadań	% udział środków finansowych	Ilość	% udział ilości zadań	% udział środków finansowych
1	Reindustrialne Śląskie	0	0,0%	0,0%	5	1,7%	2,9%
2	Innowacyjne Śląskie, Autostrada Firm Przyszłości	2	0,9%	0,02%	10	3,7%	2,5%
3	Turystyczne Śląskie	17	7,4%	1%	1	0,3%	0,0%
4	Zdrowe Śląskie	114	49,4%	9%	129	43,3%	23,2%
5	Kulturalne Śląskie	16	6,9%	24,7%	68	22,8%	2,4%
6	Witalne Śląskie	4	1,7%	0,1%	17	5,7%	4,5%
7	Edukacyjne Śląskie	19	8,2%	17,5%	34	11,7%	10,2%
8	Społeczne zaangażowane Śląskie	7	3,0%	0,0%	9	3,0%	3,1%
9	Park Śląski – zielone serce regionu	7	3,0%	0,1%	2	0,3%	1,8%
10	Niskoemisyjne Śląskie	0	0,0%	0,0%	1	1,7%	0,2%
11	Eko Śląskie	11	4,8%	4%	14	3,7%	0,1%
12	Mobilne Śląskie	28	12,1%	41,6%	6	2,0%	49,1%
13	Bezpieczne Śląskie	6	2,6%	1,9%	0	0,0%	0,0%
Suma		231	100%	100%	298	100%	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty UMWSL oraz jednostki podległe.

Należy podkreślić, że powyższa analiza nie bierze pod uwagę aktywności beneficjentów (nie będących jednostkami samorządu województwa) korzystających z dofinansowania w ramach realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.¹²

Wielkość 231 podjętych w 2021 roku aktywności (zadań), które mogą wpisać się w przedsięwzięcia strategii rozwoju województwa w odniesieniu do łącznej liczby zrealizowanych zadań finansowanych ze środków własnych (wg Raportu o stanie województwa za 2021 rok było to 397 zadań), stanowiła 58,2% wszystkich zrealizowanych zadań. Natomiast w przypadku zrealizowanych projektów wielkość ta wyniosła 96,4% wszystkich realizowanych w 2021 roku projektów (wg Raportu o stanie województwa za 2021 rok realizowanych było 309 projektów). Pozostałe zadania i projekty, co prawda nie wpisywały się w realizację przedsięwzięć – natomiast realizowały inne cele wskazane w dokumencie strategii rozwoju województwa. Można wskazać, że

¹¹ Zestawienie przygotowane na podstawie ankiet przeprowadzonych w Departamentach UMWSL i jednostkach samorządu województwa na potrzeby przygotowania Raportu o stanie województwa za 2021 rok.

¹² Analizy realizacji RPO WSL można znaleźć w Raportach o stanie województwa.

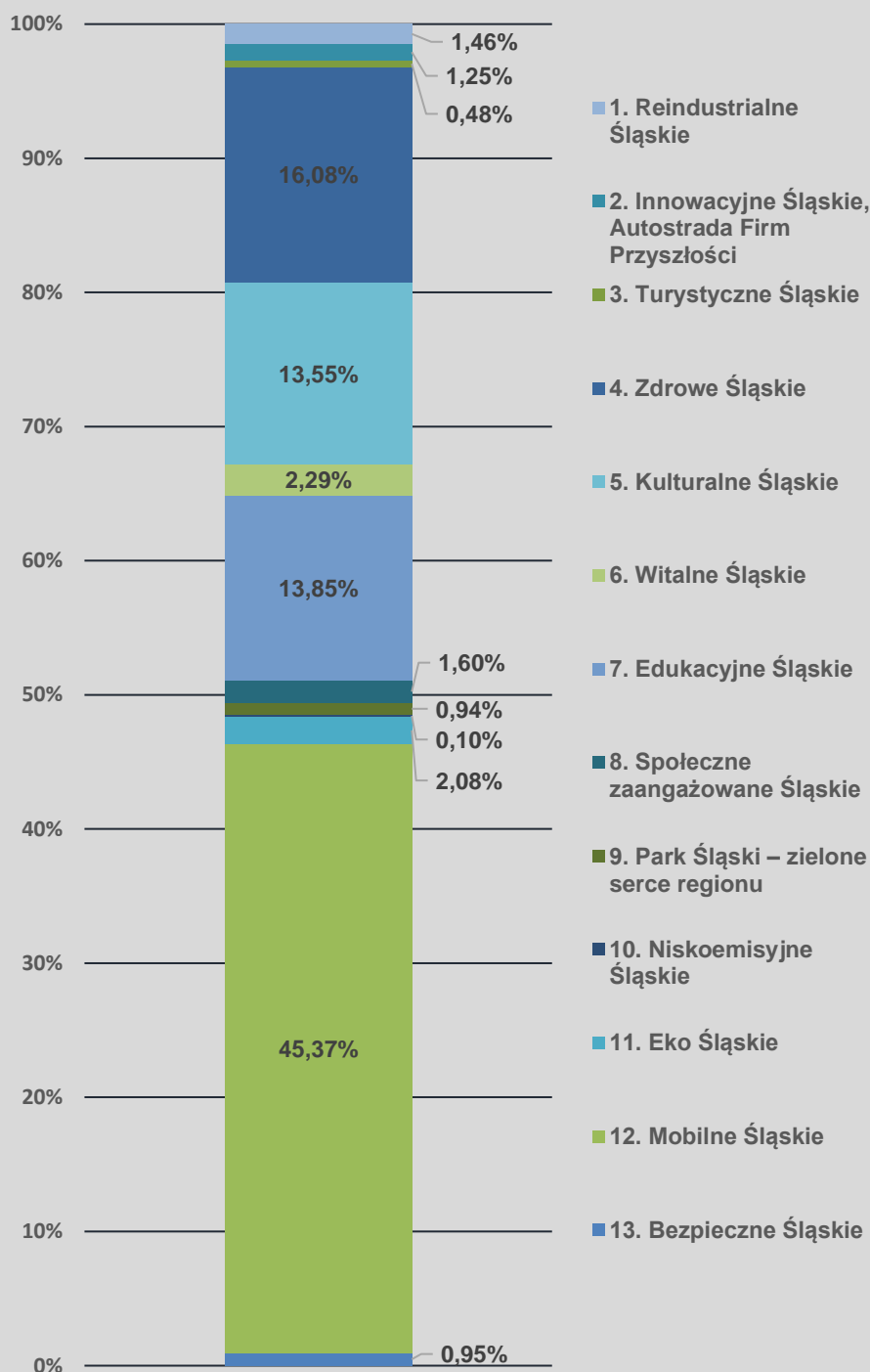

część zadań i aktywności podejmowanych przez samorząd województwa w ramach środków własnych często wynikają z zadań ustawowych, których realizacja nie zawsze wpisywała się w zakres przedsięwzięć, które jak wcześniej wspomniano miały na celu ukierunkowanie podejmowanych działań w celu realizacji przyjętej wizji regionu.

Zauważyć można dużą aktywność jednostek samorządu województwa w zakresie zadań i projektów związanych z rozwojem usług zdrowotnych, które w głównej mierze obejmowały działania inwestycyjne mające na celu poprawę standardu oferowanego leczenia w placówkach będących pod nadzorem samorządu województwa jak i działań o charakterze profilaktycznym. W ramach projektów duża liczba działań podejmowana była w ramach przedsięwzięcia „Kulturalne śląskie” oraz „Edukacyjne śląskie”. Realizacja przedsięwzięć „Reindustrialne Śląskie” oraz „Niskoemisyjne Śląskie” opierała się na projektach finansowanych ze środków zewnętrznych natomiast przedsięwzięcia „Bezpieczne Śląskie” była realizowana przez aktywność w ramach środków własnych samorządu województwa.

Dokonując natomiast analizy poniesionych wydatków finansowych należy stwierdzić, że zarówno zadania własne, jak i projekty realizowane ze środków zewnętrznych w największym stopniu realizowane były w przedsięwzięciu Mobilne Śląskie, które obejmowało działania związane m.in. z powstawaniem nowych dróg lub remontem i modernizacją istniejących, utrzymaniem dróg, zakupem taboru kolejowego oraz finansowaniem przewozów regionalnych czy też inwestycje w ramach Regionalnego Portu Lotniczego w Pyrzowicach (łącznie wydatki na zadania i projekty w tym przedsięwzięciu wyniosły ponad 45%). Następną grupę wydatków stanowiły te poniesione w ramach przedsięwzięcia Zdrowe Śląskie (16% wydatków ogółem, z tym że większy udział stanowiły wydatki poniesione na projekty finansowane ze środków zewnętrznych). Podobny udział procentowy wydatków zanotowały przedsięwzięcia Edukacyjne Śląskie oraz Kulturalne Śląskie (ponad 13%). W ramach pozostałych przedsięwzięć wysokości poniesionych wydatków nie przekroczyły 10% ogółu wydatków.

Wykres 3 Udział wydatków poniesionych na zadania własne oraz projekty w ramach realizacji przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet wypełnianych przez departamenty UMWSL oraz jednostki podległe.

Pełna lista wszystkich podjętych w 2021 roku zadań i projektów, wraz z krótkim opisem, dostępna jest w Raporcie o stanie województwa za 2021 rok. W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie projektów, w ramach których udział biorą departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (w roli lidera lub partnera), a wpisują się w realizację przedsięwzięć ujętych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. W tabeli wiersze oznaczające przedsięwzięcia wynikające ze Strategii są oznaczone kolorami.

Tabela 9 Projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych realizowane przez Departamenty UMWSL w 2021 roku wpisujące się w realizację przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
Reindustrialne Śląskie				
Departament Rozwoju Regionalnego	Rozbudowa systemu zarządzania terenami pogórnictwami na terenie województwa śląskiego Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach GIG	Wdrożenie nowej, ogólnodostępnej e-usługi w postaci bazy danych terenów pogórnictw na terenie województwa śląskiego wraz z waloryzacją tych obszarów, na rzecz wsparcia procesu ich przekształceń i ponownego wykorzystania.	RPO WSL 2014-2020	Zidentyfikowanie terenów pogórnictw w województwie śląskim oraz opisanie ich właściwości. Zidentyfikowanie interesariuszy tworzonej usługi oraz przeprowadzenie dla nich cyklu spotkań informacyjnych i konsultacyjnych. Opracowanie podręcznika dotyczącego oceny potencjałów terenów pogórnictw, pod względem obowiązujących dokumentów regionalnych, w tym strategii i polityk branżowych.
Innowacyjne Śląskie, Autostrada Firm Przyszłości				
Departament Rozwoju Regionalnego	Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim (SO RIS w PPO - II)	Usprawnienie zarządzania rozwojem naukowo-technologicznym regionu oraz zacieśnienie współpracy sieciowej poprzez m.in. rozwój kompetencji Sieci SO RIS oraz aktualizację RIS WSL 2020+. Realizacja projektu zapewni warunki do oddolnego procesu definiowania potrzeb i animowania współpracy aktorów ekosystemu innowacji w obszarach inteligentnych specjalizacji określonych w RIS WSL oraz w nowych niszach rozwojowych regionu (Proces Przedsiębiorczego Odkrywania II etap).	RPO WSL 2014-2020	<ul style="list-style-type: none"> - Budowanie kompetencji Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych; - rozwijanie oferty Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych - wsparcie komercjalizacji usług; - kreowanie marki Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych; - opracowanie strategii RIS czwartej generacji.
Departament Rozwoju Regionalnego	Improving Research and Innovation Infrastructure Performance: from Fragmented to Integrated and Sustainable Cooperation (InnoHEIs)	Projekt ma na celu poprawę wydajności infrastruktury badawczo-rozwojowej i świadczonych usług, zapewnienie wydajnego i skutecznego korzystania z tych urządzeń i usług w celu zwiększenia roli instytucji szkolnictwa wyższego w promowaniu współpracy naukowej i biznesowej.	Interreg Central Europe	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja spotkań upowszechniających; - opracowanie ekspertyz tematycznych; - opracowanie Action Planu.

	Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
	Departament Rozwoju Regionalnego	Design for Innovation (D4I)	Wypracowanie planów działań mających za zadanie wykorzystanie designu i zasad projektowania przez firmy (a pośrednio także przez współpracujące z nimi instytucje i ośrodki naukowe) z terenu województwa, tak by były one bardziej konkurencyjne i tworzyły pożądane przez odbiorców produkty i usługi.	Interreg Central Europe	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja spotkań upowszechniających; - organizacja wizyty studyjnej w województwie śląskim; - opracowanie Action Planu; - opracowanie ekspertyz tematycznych itp.
	Departament Rozwoju Regionalnego	Strengthening SME capacity to engage in Industry 4.0 (40-Ready)	Wzmacnianie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji pracowników małych i średnich przedsiębiorstw w procesie przejścia gospodarki do modelu Przemysłu 4.0.	Interreg Central Europe	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja spotkań upowszechniających; - organizacja wizyty studyjnej w województwie śląskim; - opracowanie Action Planu; - opracowanie ekspertyz tematycznych itp.
	Departament Gospodarki i Współpracy Międzynarodowej	Promocja gospodarcza regionu oraz działania związane z tworzeniem przyjaznych warunków do inwestowania i eksportowania	Wzrost wartości bezpośrednich inwestycji w regionie, wzrost poziomu eksportu MŚP z województwa śląskiego, promocja województwa śląskiego pod względem zamieszkania i podejmowana pracy.	RPO WSL 2014-2020	<p>Główne działania projektu: udział w zagranicznych targach i imprezach wystawienniczych, w tym organizacja udziału w EXPO DUBAI</p> <p>Organizacja zagranicznych misji gospodarczych</p> <p>Organizacja/współorganizacja krajowych kongresów o charakterze międzynarodowym</p> <p>Rozbudowa i aktualizacja bazy ofert inwestycyjnych</p> <p>Ekspertyzy/analizy</p> <p>Kampanie informacyjne</p> <p>Materiały i usługi informacyjne punktu kontaktowego dla przedsiębiorców (zadanie rekrutacja uczestników targów, misji, kongresów itp).</p> <p>Organizacja/współorganizacja spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców planujących działalność eksportową/eksporterów</p> <p>Organizacja Akademii Internacjonalizacji</p> <p>Organizacja/współorganizacja zagranicznych misji przyjazdowych.</p>

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
Zdrowe Śląskie				
Departament Administracji i Logistyki	Zdrowy urzędnik	Ograniczenie zdrowotnych czynników ryzyka wśród ok. 50% pracowników Urzędu Marszałkowskiego Woj. Śląskiego (UM WSL) do zakończenia realizacji projektu, tj. 31.03.2021r. poprzez poprawę ergonomii stanowiska pracy i działania edukacyjno – informacyjne. Osiągnięcie celu głównego projektu przyczyni się do ograniczenia absencji chorobowej pracowników, a tym samym ograniczenia wyłączenia osób z rynku pracy z powodów zdrowotnych, jak również do polepszenia jakości życia w regionie.	RPO WSL 2014-2020	W ramach projektu "Zdrowy urzędnik" zaplanowano działania polegające na eliminowaniu zdrowotnych czynników ryzyka poprzez doposażenie stanowisk pracy polepszając ich ergonomię (zakup sprzętu/wyposażenia) oraz organizację działań edukacyjno-informacyjnych zwiększających świadomość pracowników na temat ergonomii pracy oraz wzmacniających/podnoszących ich wiedzę w tym obszarze (szkolenia/warsztaty). Projekt będzie realizowany przez 26 miesięcy (1.02.2019-31.03.2021). Wsparciem zostanie objętych min. 600 os. (w tym 90os. w wieku 50 lat i więcej), tj. 50% os. w wieku aktywności zawodowej będących pracownikami UMWSL zatrudnionymi na co najmniej 0,5 etatu, na stanowiskach administracyjno-biurowych i fizycznych we wszystkich siedzibach Urzędu: Częstochowie, Katowicach, Bielsku Białej. Proj. zmniejszając zdrowotne czynniki ryzyka w miejscu pracy, przyczyni się bezpośrednio do wydłużenia czasu pozostania pracowników UMWSL w zatrudnieniu, w szczególności osób w wieku 50 lat i więcej.
Departament Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia	Elementarz AAC urząd przyjazny osobom z trudnościami w komunikowaniu się	Wypracowanie i wdrożenie, w oparciu o transfer i adaptację austriackich rozwiązań i praktykę, nowego sposobu świadczenia usług publicznych w jednostce samorządu terytorialnego wraz ze standardem obsługi osób mających trudności w komunikowaniu się z otoczeniem, a szczególnie posługujących się wspomaganymi, alternatywnymi sposobami komunikacji (AAC).	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Przygotowanie rozwiązania we współpracy z partnerem zagranicznym. Testowanie wypracowanego rozwiązania na grupie docelowej ze wsparciem partnera zagranicznego. Analiza efektów testowanego rozwiązania z uwzględnieniem opinii ekspertów oraz wsparcia partnera zagranicznego. Opracowanie z partnerem zagranicznym ostatecznej wersji wdrożeniowej produktu z uwzględnieniem wyników testowania. Wdrożenie rozwiązania do praktyki, ze wsparciem partnera zagranicznego.

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
Departament Projektów Regionalnych	InfoSMOG-MED	Stworzenie elektronicznej platformy i aplikacji na urządzenia mobilne informujących o stanie jakości powietrza wraz systemem komunikatów dla mieszkańców i podmiotów leczniczych z terenu województwa śląskiego. Usługa zwiększy dostępność obywateli oraz podmiotów leczniczych do informacji związanych ze smogiem z wykorzystaniem technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej (usługi dostępne on-line).	RPO WSL 2014-2020	Przygotowanie projektu - badanie potrzeb i opinii społecznych oraz podmiotów leczniczych w zakresie jakości powietrza w województwie śląskim, Przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie, Modelowanie stanu jakości powietrza - Przygotowanie bazy danych wejściowych do modelu, adaptacja modelu prognozowania, Modelowanie zdrowotne - Zaprojektowanie, opracowanie i wdrożenie systemu prognozowania zdrowotnego, Stworzenie platformy elektronicznej wraz z aplikacją na urządzenia mobilne Działania informacyjno-edukacyjne, Działania promocyjne.
Edukacyjne Śląskie				
Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Śląskie. Inwestujemy w talenty - VI edycja	Podwyższenie do 31 grudnia 2022 r. potencjału edukacyjnego uczniów/uczennic szkół ponadpodstawowych szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, informatycznych, języków obcych lub przyrodniczych, ze szkół ponadpodstawowych znajdujących się na terenie województwa śląskiego poprzez wsparcie stypendialne udzielane w okresie roku szkolnego 2020/2021 oraz 2021/2022, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.	RPO WSL 2014-2020	1. Przyznanie stypendiów - przeprowadzenie naboru wniosków stypendialnych. 2. Nabory, pierwszy nabór w roku szkolnym 2020/2021, drugi nabór w roku szkolnym 2021/2022), podpisanie umów stypendialnych, wypłata stypendiów, rozliczenie, ewaluacja projektu, kontrola. Opieka dydaktyczna stypendystów - podpisanie umów z opiekunami dydaktycznymi, weryfikacja Sprawozdań z Planów Rozwoju Ucznia, wypłata wynagrodzeń, ewaluacja, rozliczenie.

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	Śląskie. Zawodowcy	Zwiększenie jakości kształcenia zawodowego na terenie Województwa Śląskiego oraz poprawa i dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, w tym stworzenie warunków dla zajęć praktycznych dla około 1998 uczniów / uczennic poprzez udział w stażach, szkoleniach, kursach doradztwie oraz podniesienie kompetencji około 370 nauczycieli, przedstawicieli kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodów, a także wypracowanie modelowego rozwiązania – współpracy edukacji z biznesem.	RPO WSL 2014-2020	1) Powołanie oraz funkcjonowanie Śląskiej Rady Edukacji Zawodowej, 2) Prowadzenie kampanii społecznej „Poznaj MOC Zawodowca!”, mającej na celu promocję pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego, 3) Zbudowanie sieci współpracy – partnerstw lokalnych pracodawców oraz szkół zawodowych, 4) Finansowanie: a) Doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów i uczennic, b) Staży uczniowskich dla uczniów i uczennic szkół prowadzących kształcenie zawodowe, c) Dodatkowych kursów, szkoleń, zajęć dla uczniów i uczennic, d) Szkoleń, kursów i studiów podyplomowych dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu.
Departament Inwestycji	Planetarium-Śląski Park Nauki. Modernizacja i rozbudowa Planetarium Śląskiego w Chorzowie	Podniesienie jakości świadczonych przez Planetarium usług edukacyjnych poprzez zastosowanie innowacyjnych metod poszerzania wiedzy i umiejętności wykraczających poza program nauczania na wszystkich poziomach edukacji. Przedsięwzięcie ma przybliżyć społeczeństwu regionu wiedzę o Wszechświecie oraz stworzyć nową jakość w przestrzeni publicznej, umożliwiającą przenikanie się nauki, kultury, rekreacji i sztuki - poszerzenie lokalnej i regionalnej bazy edukacyjnej, kształtowanie postaw otwartych na zdobywanie wiedzy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych środowisk szkolnych i akademickich, oferowanie pomocy metodycznej, organizowanie wykładów, kursów i szkoleń.	RPO WSL 2014-2020	Głównym działaniem projektu jest rozbudowa i modernizacja Planetarium Śląskiego w Chorzowie. Dzięki przeprowadzeniu robót budowlanych oraz wprowadzeniu innowacyjnych rozwiązań i montażu urządzeń specjalistycznych osiągnięty zostanie główny cel projektu, czyli podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie nauk przyrodniczych poprzez zastosowanie innowacyjnych metod poszerzania wiedzy i zdobywania umiejętności wykraczających poza programy nauczania z zakresu nauk przyrodniczych uczniów w szczególności z województwa śląskiego na wszystkich poziomach edukacji.

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
Społeczne zaangażowane Śląskie				
Departament Europejskiego Funduszu Społecznego	„Intergenerational Social Innovation Support Scheme” (Międzypokoleniowy program wspierania innowacji społecznych - IN SITU)	Wypracowanie innowacyjnych rozwiązań w obszarze polityki społecznej, służących świadczeniu wsparcia dla grup defaworyzowanych oraz zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	Interreg Europa Środkowa	Organizacja II etapów cykli szkoleniowych dla trenerów wszystkich 12 partnerów międzynarodowego projektu; Wsparcie uczestników projektu poprzez m.in. warsztaty, doradztwo, wsparcie merytoryczne/eksperckie w aspekcie możliwości wdrażania innowacji społecznych, itp.; Prowadzenie HUB innowacji społecznych dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu województwa śląskiego, w tym świadczenie wsparcia dla uczestników projektu; Organizacja dwóch edycji targów innowacji społecznych dla przedstawicieli wszystkich partnerów i reprezentantów uczestników wsparcia oraz innowatorów społecznych i podmiotów ekonomii społecznej (w tym jedno wydarzenie w Katowicach/Polska w okresie kwiecień-2021); systematyczne posiedzenia i spotkania Komitetu sterującego oraz zespołu projektowego + wizyty studyjne u partnerów projektowych.

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
Niskoemisyjne Śląskie				
Departament Projektów Regionalnych	LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego”	<p>Cel projektu: Nadrzędnym celem projektu LIFE-IP EKOMAŁOPOLSKA jest pełne wdrożenie małopolskiego Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii,</p> <p>Cel ogólny dla Województwa Śląskiego: W ramach projektu w Województwie Śląskim podjęte zostaną czynności w celu przygotowania Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa śląskiego. Opracowanie dokumentu będzie poprzedzone analizą klimatu oraz określeniem stanu referencyjnego i potencjału OZE w naszym województwie.</p> <p>Cel szczegółowy: Wymiana informacji i budowanie współpracy na rzecz realizacji wspólnych zadań związanych z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększeniem udziału energii ze źródeł odnawialnych.</p>	Program LIFE	<p>W projekcie są realizowane działania: C1. Plan działań dla klimatu i energii C2. Transformacja niskoemisyjna rynku urządzeń grzewczych C3. Potencjał OZE w województwach małopolskim i śląskim C4. System doradców ds. klimatu i środowiska C5. Centrum Kompetencji D1-D2. Środki monitorowania E1-E2. Podnoszenie świadomości i zmiana zachowania E3. Tworzenie sieci wymiany doświadczeń Województwo Śląskie jako partner projektu bierze udział w 3 działaniach tj. C1, C3 oraz E1.</p> <p>C1. Plan działań dla klimatu i energii, w szczególności: W ramach działania Województwo Śląskie przeprowadzi analizę klimatu, której celem jest inwentaryzacja źródeł emisji głównie CO2 oraz wskazanie scenariuszy działań klimatycznych na lata 2030 i 2050 przygotowanych na podstawie wykazu źródeł emisji oraz wskazanie środków, które będą najbardziej skuteczne w ograniczaniu negatywnych konsekwencji zmian klimatu.</p> <p>C3. Potencjał OZE w województwach małopolskim i śląskim, w szczególności: W celu skutecznego, pełnego wykorzystania potencjału OZE w województwach małopolskim i śląskim Akademia Górniczo-Hutnicza przygotowuje mapy lokalnego potencjału OZE (w fazie I w województwie małopolskim, w fazie II w województwie śląskim). Mapy lokalnego potencjału OZE dla województwa śląskiego zostaną przygotowane do źródeł tj. energia słoneczna oraz energia geotermalna w tym przypadku energia wód kopalnianych. Mapy zostaną zintegrowane z kalkulatorem informatycznym doboru instalacji OZE, który ułatwi dokonanie świadomego wyboru inwestycji OZE w konkretnej lokalizacji – zasugeruje najbardziej odpowiedni wybór technologii OZE, oszacuje kapitał i koszty operacyjne oraz dostarczy informacji o możliwych źródłach finansowania. Narzędzia te przydadzą się nie tylko przy podejmowaniu indywidualnych decyzji dotyczących inwestycji w OZE, ale również przy planowaniu gminnych, powiatowych i regionalnych strategii rozwoju OZE (geotermia głęboka i płytka, energia słoneczna, wodna i wiatrowa. Działanie zostanie poprzedzone inwentaryzacją</p>

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
				istniejących instalacji OZE w województwie śląskim E1-E2. Podnoszenie świadomości i zmiana zachowania, w szczególności: W ramach działania województwo śląskie przeprowadzi kampanię medialną, której głównym przeznaczeniem są działania informacyjne mające na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat otaczających nas zmian klimatu na poziomie lokalnym i regionalnym.
Departament Projektów Regionalnych	Projekt zintegrowany LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” (LIFE-IP MALOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021)	Wykonanie szeregu działań mających usprawnić realizację programu ochrony powietrza i uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego.	Program LIFE	Województwo Śląskie bierze udział w realizacji następujących działań projektowych: - C2. Centrum kompetencji, - C6. Międzynarodowe modelowanie zanieczyszczeń powietrza na obszarze Małopolski, Słowacji i Republiki Czeskiej, - E1. Regionalna kampania medialna na rzecz czystego powietrza, - E2. Lokalne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza, - E3. Tworzenie sieci wymiany doświadczeń z innymi projektami.
Departament Projektów Regionalnych	Projekt zintegrowany LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit”. Kompleksowa realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego (LIFE20 IPE/PL/000007 - LIFE-IP AQP-SILESIA-NSKY)	Sprawna i efektywna realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa śląskiego (dalej POP), który został przyjęty Uchwałą nr VI/21/12/2020 z dnia 22 czerwca 2020 roku przez Sejmik Województwa Śląskiego.	Program LIFE	Zakres projektu został zdefiniowany w sposób optymalny, obejmujący wszystkie działania niezbędne dla osiągnięcia celu nadrzędnego POP, jakim jest poprawa jakości powietrza na terenie województwa śląskiego. W projekcie uwzględniono następujące działania: - C.1. System wsparcia doradczego (Ekodoradcy) - C.2. Wsparcie wdrażania uchwały antysmogowej, POP – monitoring emisji i badania próbek - C.3. Wypracowanie modeli zmniejszenia oddziaływania środowiskowego w budynkach użyteczności publicznej - C.4. Koncepcje zwiększenia obszarów zieleni - C.5. Ograniczenie emisji transportowej - C.6. Utworzenie regionalnego systemu eko-informacji mieszkańca - D.1. Monitorowanie efektów realizacji POP - D.2. Monitorowanie wpływu społeczno-gospodarczego projektu w regionie - E.1. Podnoszenie świadomości społecznej i działania informacyjne

Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
				<ul style="list-style-type: none"> - E.2. Lokalne działania informacyjno-educacyjne - E.3. Rozpowszechnianie wyników projektu i działania demonstracyjne - F.1. Zarządzanie projektem - F.2. Plan działań po projekcie (After-LIFE).
Departament Projektów Regionalnych	Kampania edukacyjno- informacyjna pt. „MOGE! Zatrzymać SMOG - Przedszkolaku złap oddech” – II edycja	Podniesienie świadomości ekologicznej dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów w zakresie wpływu zanieczyszczonego powietrza na zdrowie poprzez przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w placówkach wychowania przedszkolnego z terenu województwa śląskiego.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	W ramach kampanii w roku szkolnym 2020/2021 zrealizowano następujące zadania: 1. Konferencja prasowa. 2. Nabór do Kampanii (I etap - nabór placówek do udziału w kampanii, II etap - potwierdzanie przez gminy uczestnictwa ich placówek w projekcie). 3. Zakup i dostawa oczyszczaczy powietrza. 4. Druk materiałów edukacyjno-informacyjnych. 5. Zajęcia edukacyjno-informacyjne we wszystkich grupach przedszkolnych. 6. Akcja edukacyjno-informacyjnej dla rodziców, opiekunów dzieci. 7. Konferencja podsumowująca realizację kampanii. 8. Sprawozdanie placówek przedszkolnych z realizacji kampanii.
Eko Śląskie				
Departament Projektów Regionalnych	„IP LIFE for Coal Mining Landscape Adaptation” [LIFE IP COALA] „IP LIFE dla Adaptacji Terenów Pogórnich” [LIFE IP COALA]	Głównym, długoterminowym celem projektu LIFE IP COALA jako całości jest zwiększenie odporności obszaru regionu morawsko-śląskiego na skutki zmian klimatycznych oraz w dłuższej perspektywie dążenie do utrzymania i poprawy jakości środowiska oraz życia jego mieszkańców. W ramach projektu po stronie czeskiej przewiduje się m.in.: • opracowane metodologii i podstaw adaptacji miast i krajobrazu w regionie morawsko-śląskim, • pilotażowe przygotowanie i wdrożenie dokumentów strategicznych i konceptyjnych, • utworzenie centrów doradczych i szkolenia zespołu ekspertów,	Program LIFE	Działania Województwa Śląskiego: - badanie opinii publicznej - mieszkańców województwa śląskiego na temat skutków zmian klimatu i potrzeb adaptacyjnych - opracowanie „Regionalnego Planu adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego” (w ramach zadania głównego C.1.1., za które odpowiada Województwo Śląskie) - organizacja konferencji klimatycznej „CLIMAT-CON” oraz współorganizowanie kolejnej edycji CLIMAT-CON (pierwsza w PL w 2023 r., druga w CZ, w 2026 r.) - opracowanie „Metody podejścia i zakresu tematycznego Regionalnego Planu Adaptacji” w formie podręcznika (wersja elektroniczna) - działania towarzyszące (podróże służbowe, tłumaczenia i przekłady) - zatrudnienie personelu projektu.

	Departament (według nazw funkcjonujących w 2021)	Tytuł projektu	Cel projektu	Instrument finansowania - Program	Główne działania
			<ul style="list-style-type: none"> • działania związane z podnoszeniem świadomości i edukacją, • realizację projektów pilotażowych. Celem uczestnictwa Województwa Śląskiego w projekcie jest współpraca, wymiana doświadczeń i wykorzystanie dobrych praktyk Kraju Morawsko-Śląskiego w zakresie adaptacji do zmian klimatu terenów pogórnicych, a także opracowanie ze środków projektu „Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego”. Dokument ten będzie stanowił odpowiedź na potrzebę przygotowania regionu na coraz bardziej widoczne i odczuwalne skutki zmian klimatu, a jednocześnie stanie się dokumentem operacyjnym pomocnym przy wdrażaniu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – Zielone Śląskie. Dodatkowo, w ramach projektu planuje się m.in. badanie opinii publicznej – mieszkańców województwa śląskiego na temat skutków zmian klimatu i potrzeb adaptacyjnych, a także organizację dwóch edycji Szczytu Klimatycznego „CLIMAT-CON”.		

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiału przygotowanego przez Departament Projektów Regionalnych (RP).

Monitoring regionalnych dokumentów branżowych

Elementem monitoringu strategii rozwoju województwa jest również weryfikacja stanu realizacji regionalnych dokumentów branżowych: polityk, programów, strategii. W raporcie gromadzone są dane dotyczące wybranych dokumentów strategicznych kluczowych z punktu widzenia polityki rozwoju i wdrożenia strategii rozwoju województwa, a nie objętych ustawowo określoną sprawozdawczością sektorową. Zbierane informacje dotyczą poziomu realizacji wskaźników i przedsięwzięć. Dane te przekazywane są przez Departamenty UMWSL, które odpowiedzialne są za opracowanie, wdrożenie i monitorowanie dokumentów branżowych. Poniżej przedstawiono tabele ze wskaźnikami realizacji celów. Z uwagi na fakt, że dokumenty branżowe w większości przyjęte zostały stosunkowo niedawno – w latach 2020-2021, w tej edycji raportu monitoringowego nie będą ujęte informacje o realizowanych projektach i przedsięwzięciach. Elementy te będą monitorowane w następnych edycjach raportu monitoringowego.

W ramach Raportu Monitoringowego ujęto wskaźniki dla następujących dokumentów:

1. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2030.
2. Regionalna Polityka Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030.
3. Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego 2030.
4. Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego.
5. Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalna polityka energetyczna do roku 2030.
6. Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030.
7. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030.
8. Strategia Rozwoju Systemu Transportu.

W ramach tabel z wskaźnikami wskazano na pożądaną trend oraz wyszczególniono kolumnę z oceną, która wskazuje czy zachowano przyjęty dla wskaźnika trend. Poniżej przedstawiono legendę ułatwiającą odczytanie dokonanych ocen.

Ocena zmian wartości wskaźników (ostatnia kolumna w kolejnych tabelach) została dokonana w sposób analogiczny jak w przypadku monitoringu wskaźników strategii rozwoju województwa.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Nakłady na działalność innowacyjną przedsiębiorstw (w usługach i przemyśle)(w PLN)	4 451 747 tys. zł	3 834 337 tys. zł (2020)	GUS BDL	↑	▼
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw (%)	13,8 %	22,1 %	GUS BDL	↑	▲
Udział nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w nakładach krajowych (%)	11,5 %	9,9% (2020)	GUS BDL	↑	▼
Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo (ECP)	6,0	6,5 (2020)	GUS BDL	↑	▲
Patenty udzielone przez UPRP na 100 tys. mieszkańców	7,6	9,4 (2020)	GUS BDL	↑	▲
Wartość wsparcia na działania innowacyjne w regionie w ramach osi I Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 ze środków EFRR (w PLN)	0	brak danych	GUS BDL	↑	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu – Referat Regionalnej Strategii Innowacji.

Jednym z głównych wskaźników monitorowanych podczas realizacji Regionalnej Strategii Innowacji jest pozycja województwa śląskiego w rankingu Regional Innovation Scoreboard. Według rankingu z 2021 roku potencjał innowacyjny województwa śląskiego wynosił 50,5% średniej wartości potencjału Unii Europejskiej. Województwo znajduje się w grupie umiarkowanych innowatorów, a w ogólnym rankingu uplasowało się na 210 miejscu.

Cel główny „Regionalnej Strategii innowacji Województwa Śląskiego 2030” to: „Inteligentne Śląskie – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza zapewniająca przewagę konkurencyjną regionu na arenie międzynarodowej”. Wśród wskaźników realizacji celu głównego strategii, wyraźną tendencją jest spadek nakładów krajowych i przedsiębiorstw na działalność innowacyjną. W obszarze badań i rozwoju widoczne są wzrosty odnoszące się zarówno do personelu wewnętrznego, jak i patentowania. Największy wzrost odnotowano jednak w sektorze przedsiębiorstw innowacyjnych. Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw wzrósł z 13,8 % w 2019 r. do 22,1 % w 2021 r.

Regionalna Polityka Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017 bądź 2018	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Odsetek jednostek administracji publicznej, które posiadały politykę lub strategię Open Data	2,4	18,7	GUS	30	▲
Odsetek jednostek administracji publicznej, które udostępniały aplikacje możliwe do pobrania na urządzenia mobilne oferujące e-usługi	10,4	39	GUS	90	▲
Odsetek jednostek administracji publicznej posiadające stronę internetową przystosowaną do obsługi przez urządzenia mobilne (w % jednostek posiadających stronę internetową)	75,6	97,3	GUS	95	▲
Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących komputery	96,1	brak danych	GUS	99	
Odsetek przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu	95,5	98,7	GUS	99	▲
Odsetek pracowników przedsiębiorstw wykorzystujących komputery z dostępem do Internetu	36,3	brak danych	GUS	70	
Odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących media społecznościowe	29,1	44,3	GUS	70	▲
Odsetek przedsiębiorstw składających zamówienia przez sieci komputerowe	34,2	brak danych	GUS	70	
Odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe	12,3	brak danych	GUS	50	
Odsetek przedsiębiorstw korzystających z e-administracji	94,9	brak danych	GUS	98	
Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer	82,3	brak danych	GUS	98	
Odsetek osób regularnie korzystających z komputera	70,8	90,4	GUS	95	▲
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu	74,8	93,6	GUS	95	▲

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017 bądź 2018	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Osoby zamawiające lub kupujące przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy	49,7	67,1	GUS	85	▲
Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy	39,4	47,7	GUS	90	▲

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Cyfryzacji i Informatyki.

Do oceny monitoringowej realizacji działań w ramach Regionalnej Polityki Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Śląskiego do roku 2030 wykorzystano wskaźniki dostępne w badaniach GUS. Wskaźniki dotyczą administracji publicznej, sektora przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz mieszkańców.

Wszystkie wskaźniki przedstawione w tabeli wykazują się wzrostem wartości i wpisują się w założone tendencje. Największy wzrost jest widoczny we wskaźnikach dotyczących celu operacyjnego C1 (wysoka jakość i powszechna dostępność e-usług w regionie dostarczonych w oparciu o istniejące systemy i rozwijaną infrastrukturę), w tym największy wzrost odnotowano w obszarze odsetka jednostek administracji publicznej, które udostępniły aplikacje możliwe do pobrania na urządzenia mobilne oferujące e-usługi (wzrost o 28,6 punktów procentowych). Znaczna poprawa jest również widoczna we wskaźniku dot. jednostek administracji publicznej posiadających stronę internetową przystosowaną do obsługi przez urządzenia mobilne (wzrost o 21,7 punktów procentowych). Analiza wskaźników dla celu operacyjnego C4 (wysokie kompetencje cyfrowe różnych grup zawodowych i społecznych w powiązaniu z systemami ich rozwoju i walidacji lub certyfikacji) wskazuje również pozytywne tendencje, w szczególności w obszarze osób korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy (wzrost o 8,3 punktów procentowych).

Ze względu na to, że badania realizowane przez GUS (zgodnie z metodą Eurostatu) charakteryzują się częściową zmiennością zakresu przedmiotowego, pytania i moduły tematycznie różnią się w poszczególnych latach. Zmiana zakresu przedmiotowego badań spowodowała deficyt w dostępie do relewantnych danych. W związku z tym szczegółowa analiza wskaźników jest ograniczona i utrudniona.

Regionalna Polityka Zdrowia Województwa Śląskiego 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Liczba osób przypadających na jeden szpitalny oddział ratunkowy	377 797,1	312 567,6	GUS BDL	↓	▼
Liczba lekarzy przypadających na 10 tys. mieszkańców	24,3	35,6	GUS BDL	↑	▲
Liczba studentów na kierunkach kształcących kadrę medyczną	11 817	11 778	Śląski Uniwersytet Medyczny, GUS BDL	↑	▼
Zgony z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności	492	529	GUS BDL	↓	▲
Zgony z powodu chorób nowotworowych na 100 tys. ludności	315,8	304,2	GUS BDL	↓	▼
Współczynnik osób z chorobami zawodowymi na 100 tys. pracujących	23,8	brak danych	Śląski Urząd Wojewódzki	↓	
Cudzoziemcy przebywający w śląskich szpitalach uzdrowiskowych i sanatoriach uzdrowiskowych	575	198	GUS BDL	↑	▼
Kuracjusze leczenia stacjonarnie	38 183	24 418	GUS BDL	↑	▼
Kuracjusze leczenia stacjonarnie pełnopłatni	12 361	7 251	GUS BDL	↑	▼

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Nadzoru Podmiotów Leczniczych i Ochrony Zdrowia.

Wśród wskaźników związanych z realizacją Regionalnej Polityki Zdrowia Województwa Śląskiego 2030 wskazać można grupę wskaźników, których ocena jest pozytywna. Są to następujące pozycje:

- Liczba osób przypadających na jeden szpitalny oddział ratunkowy – trend spadkowy wskazuje na zwiększenie dostępności dla mieszkańców województwa śląskiego do świadczeń zdrowotnych udzielanych chorym w trybie pilnym w ramach szpitalnych oddziałów ratunkowych.
- Liczba lekarzy przypadających na 10 tys. mieszkańców – wyraźny wzrost wartości wskaźnika wskazujący na polepszenie sytuacji w zakresie liczby lekarzy w województwie śląskim.
- Liczba studentów na kierunkach kształcących kadrę medyczną – odnotowano niewielki spadek wartości wskaźnika, odchylenie zaledwie o 0,33% od jego wartości bazowej. Pomimo iż trend w tym zakresie nie jest właściwy, to jednak z uwagi na jego znikomą wartość odchylenia nie może zostać uznany za negatywnie rokujący w okresach przyszłych w przedmiotowym zakresie.
- Zgony z powodu chorób nowotworowych na 100 tys. ludności – odnotowano spadek wskaźnika zgonów.

Odnosicie następujących wskaźników:

- Zgony z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności,
- Cudzoziemcy przebywający w śląskich szpitalach uzdrowiskowych i sanatoriach uzdrowiskowych,
- Kuracjusze leczenia stacjonarnie,

- Kuracjusze leczeni stacjonarnie pełnopłatni, których wartości wskazują wyraźnie na brak osiągnięcia zakładanego trendu, należy jednoznacznie stwierdzić, że główną i decydującą o takim stanie rzeczy przyczyną była pandemia Covid-19.

Znaczący wzrost wskaźników śmiertelności, ze względu na powszechność zjawiska epidemii, występował w niemal każdej grupie pacjentów leczonych z uwagi na określone schorzenia. We współistnieniu z nimi Covid-19 potęgował objawy ogólnoustrojowego rozstroju zdrowia i wpływał na zwiększenie wskaźników śmiertelności, szczególnie w wśród tych grup chorych, którzy wykazywali niewydolność oddechową i powiązane z nimi schorzenia np. układu krążenia.

W zakresie ilości pacjentów, zarówno w leczeniu szpitalnym jak ambulatoryjnym czy uzdrowiskowym, w roku 2021, w środku pandemii Covid-19, każdy podmiot leczniczy odnotowywał znaczne spadki przyjęć i liczby leczonych, poza oczywiście oddziałoami zakaźnymi, czy punktami szczepień w ambulatoriach, przewidzianymi dla udzielania świadczeń osobom zarażonym ww. wirusem. Pacjenci odwoływali sami umówione wizyty czy zabiegi operacyjne z obawy o własne zdrowie i życie, unikając zbędnego kontaktu z innymi, w szczególności z innymi chorymi w podmiotach leczniczych.

Identyczna sytuacja dotyczyła leczenia uzdrowiskowego, kuracjusze rezygnowali z turnusów w uzdrowiskach. Ponadto decyzjami wojewodów określone budynki czy oddziały w uzdrowiskach były zamieniane w izolatoria, do których kierowano zakażonych koronawirusem. Należy także podkreślić, że Narodowy Fundusz Zdrowia w pierwszym kwartale 2021 nie kierował w ogóle pacjentów na leczenie uzdrowiskowe, a pacjenci tzw. pełnopłatni w ramach usług komercyjnych sami rezygnowali z zarezerwowanych wcześniej pobyków w sanatoriach.

Z uwagi na powyższe, oraz fakt, że autorzy prognozowanych trendów dla określonych wskaźników nie mogli, i co za tym idzie nie przewidzieli, występowania w analizowanych okresie roku 2021 pandemii Covid-19, to nie powinno się brać pod uwagę osiągniętych wartości i ukazanych trendów za w jakikolwiek sposób miarodajne dla tego okresu oraz stanu zdrowia i kondycji populacji województwa, nie tylko śląskiego.

Regionalna Polityka Miejska Województwa Śląskiego

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni gmin miejskich i miejsko-wiejskich ogółem	62%	73,0%	GUS BDL	↑	▲
Liczba przewozów pasażerskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca	82,96	73,31	GUS BDL	↑	▼
Udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia	75,3 m ³	70,7 m ³	GUS BDL	↑	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w aglomeracji górnośląskiej ¹³	29-41 ug/m ³	29-39 ug/m ³	GIOŚ	↓	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej ¹³	36-44 ug/m ³	33-35 ug/m ³	GIOŚ	↓	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Bielsku-Białej	28 ug/m ³	29 ug/m ³	GIOŚ	↓	▲
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Częstochowie ¹³	26-34 ug/m ³	26-39 ug/m ³	GIOŚ	↓	▲
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w aglomeracji górnośląskiej ¹³	24-28 ug/m ³	22-26 ug/m ³	GIOŚ	↓	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej	25 ug/m ³	24 ug/m ³	GIOŚ	↓	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w Bielsku-Białej ¹³	22-28 ug/m ³	21-27 ug/m ³	GIOŚ	↓	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w Częstochowie	20 ug/m ³	21 ug/m ³	GIOŚ	↓	▲
Udział terenów zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach (do powierzchni miejskiej ogółem)	2,10%	2,2%	GUS BDL	↑	▲
Odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w odpadach komunalnych zebranych z gospodarstw domowych ogółem	41,30%	48,1%	GUS BDL	↑	▲
Długość bus-pasów w miastach	10,6 km	18,1 km	GUS BDL	↑	▲

¹³ Wskaźnik jest mierzony za pomocą przedziału wyznaczonego przez minimalną i maksymalną średnią stężenia wszystkich punktów pomiarowych strefy.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Długość dróg rowerowych w miastach	847,9 km	1020,6 km	GUS BDL	↑	▲
Liczba parkingów w systemie Parkuj i Jedź (Park&Ride)	19	33	GUS BDL	↑	▲
Odsetek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminach miejskich i wiejsko-miejskich	90,10%	92,3%	GUS BDL	↑	▲
Liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. mieszkańców	24 os.	35,6 os.	GUS BDL	↑	▲
Liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych	1869,8 tys. os.	523,8 tys. os.	GUS BDL	↑	▼
Noclegi udzielone w bazie noclegowej turystyki	6 520 299	4 099 100	GUS BDL	↑	▼
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową	2461,3 mln zł	2987,7 mln zł	GUS BDL	↑	▲
Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	7,21%	7,30%	GUS BDL	↑	▲
Odsetek jednostek administracji publicznej, które posiadały politykę lub strategię Open Data	13,40%	15,5% (2020 r.)	GUS BDL	↑	▲
Odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (wśród osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 3-mcy)	50,30%	47,7%	GUS BDL	↑	▼
Odsetek osób posiadających niskie kompetencje cyfrowe (wśród osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 3-mcy)	35,30%	16,7%	GUS BDL	↓	▼
Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat; w miastach]	140 os.	148 os.	GUS BDL	↓	▲
Saldo migracji w gminach miejskich i wiejsko-miejskich	-7385	-7467	GUS BDL	↑	▼
Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności	76,60%	76,0%	GUS BDL	→	+/-
Stopa bezrobocia rejestrowanego	3,60%	4,3%	GUS BDL	→	▲
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	13,80%	29,5%	GUS BDL	↑	▲

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2019	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	POŻĄDANY TREND	OCENA
Dochody własne budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca	3 510,89 zł	4 180,28 zł	GUS BDL	↑	▲
Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności	2,9 szt.	3,7	GUS BDL	↑	▲

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Geodezji, Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego.

Zgodnie z wyżej przyjętą oceną pożądaną tendencji wskaźników opartą o dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego oraz Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oceniona została realizacja celów generalnych RPM. Monitoring **Celu 1. Miasta odporne, zrównoważone, zdolne do adaptacji do zmieniających się warunków klimatycznych** polega na ocenie przypisanych mu 16 wskaźników. Ocena pożądaną tendencji w przypadku 11 wskaźników jest pozytywna, a wartość pozostałych czterech wskaźników nie odbiega znacząco od wartości bazowej, co w ogólnej ocenie stanowi przesłankę do pozytywnej oceny realizacji Celu 1. Zgodnie z danymi GUS na terenie miast województwa śląskiego liczba parkingów w systemie Parkuj i Jedź (Park&Ride), pomiędzy rokiem 2019, a 2021, wzrosła z 19 na 33, co daje 12 nowych obiektów tego typu. Przybyło także 172,7 km dróg rowerowych oraz zwiększył się udział powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Cel 2. Miasta oferujące mieszkańcom wysokie standardy życia, także w ogólnej ocenie pożądaną tendencji realizacji można ocenić pozytywnie. Na zakres obiektywnej oceny realizacji celu składa się dziewięć wskaźników, z czego pożądana tendencja pięciu jest zgodna z oczekiwaniami. Jednym z nich jest wzrost liczby lekarzy przypadających na 10 tys. ludności, który wzrósł o 11,2 osoby, dając w 2021 r. 35,6 lekarzy na 10 tys. ludności. Analizując oceny wybranych wskaźników można zauważyć znaczny spadek liczby widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych oraz udzielonych noclegów w bazie noclegowej turystyki. Na tendencje spadkową tych wskaźników znaczny wpływ miała sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19, natomiast wartość pozostałych dwóch wskaźników nie odbiega znacząco od wartości bazowej. Realizację **Celu 3. Miasta stabilne demograficznie, gospodarczo i spójne przestrzennie**, tak jak w przypadku dwóch pozostałych celów RPM oceniono pozytywnie. Cztery wskaźniki z siedmiu spełniły pożądaną tendencję, m.in. znacząco wzrosły dochody własne budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca wynosząc w 2021 r. 4 180,28 zł., wartości wskaźników niespełniających pożądaną tendencję nie odbiegają znacząco od wartości bazowej.

Z uwagi na stosunkowo mały odstęp czasu pomiędzy wartością bazową, a wartością badaną, pogłębiona ocena realizacji celów generalnych będzie możliwa w kolejnych edycjach raportu monitoringowego RPM. Dodatkowo w badanym okresie miała miejsce pandemia COVID 19 oraz wojna w Ukrainie, co miało znaczący wpływ na zachowania ludności, co za tym idzie na wskaźniki opisujące ww. cele.

Z uwagi na krótki okres czasu pomiędzy przyjętymi wartościami początkowymi wskaźników przyjętych do oceny celów RPM, a wartościami przyjętymi w niniejszym raporcie zakłada się, że wskaźniki przywołane w RPM są wystarczające do przeprowadzenia oceny realizacji celów generalnych. Jednocześnie nie wyklucza się, że w kolejnych edycjach raportu możliwa będzie ewentualna konieczność poszerzenia i aktualizacji ich listy.

Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalna polityka energetyczna do roku 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba budynków, w których przeprowadzono zewnętrzną izolację (termoizolację)	1 049	7 020	Departament Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych	↑	▲
Liczba zlikwidowanych kotłów niespełniających wymogów uchwały "antysmogowej"	11 220	39 840 ¹⁴	Departament Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych	↑	▲
Zużycie węgla kamiennego w gospodarstwach domowych	1 420 tys. t	1 115 tys. t	GUS	↓	▼
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem	2,8 %	6,7 %	GUS BDL	↑	▲
Produkcja energii elektrycznej w województwie śląskim	27 834,20 GWh	24 872,9 GWh	GUS BDL	↑	▼
Zużycie energii elektrycznej w województwie śląskim ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca	6 060,45 kWh	6 212,14 kWh	GUS BDL	↓	▼
Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej	2 431 km	2 248,2 km	GUS	↑	▲
Liczba pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej	406,1 mln	327,9 mln	GUS BDL	↑	▼
Liczba pojazdów z napędem elektrycznym	198	brak danych	CEPIK	↑	
Długość ścieżek rowerowych	824,1 km	1 368,90 km	GUS BDL	↑	▲
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM 10 w aglomeracji górnośląskiej ¹⁵	40-52 µg/m ³	29-39 µg/m ³	GIOŚ	↓	▼
Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM 2,5 w aglomeracji górnośląskiej ¹⁵	31-39 µg/m ³	22-26 µg/m ³	GIOŚ	↓	▼
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	39 662 941 t/rok	35 794 677 t/rok	GUS BDL	↓	▼

Źródło: opracowanie własne.

¹⁴ *Przez liczbę zlikwidowanych kotłów węglowych należy rozumieć wszystkie zlikwidowane kotły węglowe i piece (np.: piece kaflowe, „pieco- kuchnie”), które zostały zlikwidowane w województwie niezależnie czy spełniały one wymogi „uchwały antysmogowej”.

¹⁵ Wskaźnik jest mierzony za pomocą przedziału wyznaczonego przez minimalną i maksymalną średnią stężenia wszystkich punktów pomiarowych strefy.

Analiza wartości wskaźników monitorowanych w ramach realizacji zapisów *Polityki gospodarki niskoemisyjnej województwa śląskiego. Regionalnej polityki energetycznej do roku 2030* wykazała w większości przypadków pozytywne tendencje zmian. Jednym z głównych kierunków działań podejmowanych w regionie jest redukcja emisji powierzchniowej (pochodzącej z indywidualnych systemów grzewczych). Wzrost wartości wskaźników związanych m.in. z termomodernizacją budynków, wymianą źródeł ciepła oraz poprawą jakości powietrza wskazuje na skuteczność działań realizowanych w regionie, w tym związanych z wdrażaniem zapisów tzw. uchwały antysmogowej. Kolejnym z kluczowych działań wskazanych do realizacji w monitorowanym dokumencie jest zwiększenie proekologicznego potencjału energetycznego regionu. W ostatnich latach widoczny jest sukcesywny wzrost udziału energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem, na co wpływ miała niewątpliwie dostępność środków unijnych na dofinansowanie stosownej infrastruktury. Wprawdzie w przypadku wskaźnika związanego z wielkością produkcji energii elektrycznej w województwie śląskim odnotowano kierunek zmian niezgodny z założeniami, jednak wynika on z faktu zmian planistycznych wprowadzonych na poziomie krajowym oraz działań związanych z transformacją energetyczną regionu. W analizowanym okresie czasu zaobserwowano również negatywną zmianę związaną ze spadkiem liczby pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej, na co wpływ miała niewątpliwie sytuacja epidemiczna w kraju.

Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w sekcji A i C dział 10 PKD	413	501	GUS BDL	↑	▲
Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych	162	136	GUS BDL	↑	▼
Udział powierzchni użytków rolnych ekologicznych gospodarstw rolnych w użytkach rolnych ogółem (%)	0,80	0,72 (2020)	GUS BDL	↑	▼
Średnia cena gruntów rolnych (zł/ha)	38 779	43 868	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	↑	▲
Liczba produktów zarejestrowanych na liście produktów tradycyjnych	144	145	UM WSL	↑	▲
Liczba pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych	120	110	GUS BDL	↑	▼
Liczba pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych - obszary wiejskie	65	53	GUS BDL	↑	▼
Liczba turystycznych obiektów noclegowych	645	614	GUS BDL	↑	▼
Liczba turystycznych obiektów noclegowych - obszary wiejskie	231	219	GUS BDL	↑	▼
Liczba udzielonych noclegów	5 810 348	4 099 126	GUS BDL	↑	▼
Wartość nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej wg sekcji A PKD 2007 (tys. zł)	240 127	173 798	GUS BDL	↑	▼
Udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ogólnej produkcji energii (% energii produkowanej w województwie)	2,8	6,7	GUS BDL	↑	▲
Liczba instalacji OZE	259	289	URE	↑	▲
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	34 840	35 314	GUS BDL	↑	▲
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych - obszary wiejskie	7 562	8 344	GUS BDL	↑	▲
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%)	86,4	90,7	GUS BDL	↑	▲
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%) - obszary wiejskie	82,0	80,3	GUS BDL	↑	▲

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Udział ludności korzystającej z oczyszczalni w ludności ogółem (%)	80,8	82,0	GUS BDL	↑	▲
Udział ludności korzystającej z oczyszczalni w ludności ogółem (%) - obszary wiejskie	48,7	54,5	GUS BDL	↑	▲
Udział korzystających z instalacji wodociągowej w ludności ogółem (%)	95,8	95,9	GUS BDL	↑	▲
Udział korzystających z instalacji wodociągowej w ludności ogółem (%) - obszary wiejskie	88,3	89,4	GUS BDL	↑	▲
Udział korzystających z instalacji kanalizacyjnej w ludności ogółem (%)	78,0	79,2	GUS BDL	↑	▲
Udział korzystających z instalacji kanalizacyjnej w ludności ogółem (%) - obszary wiejskie	48,4	51,9	GUS BDL	↑	▲
Udział korzystających z instalacji gazowej w ludności ogółem (%)	62,3	65,3	GUS BDL	↑	▲
Udział korzystających z instalacji gazowej w ludności ogółem (%) - obszary wiejskie	32,1	38,3	GUS BDL	↑	▲
Liczba mieszkańców przypadająca na 1 przychodnię	1 596	1 649	GUS BDL	↓	▲
Liczba mieszkańców przypadająca na 1 przychodnię - obszary wiejskie	2 285	2 513	GUS BDL	↓	▲
Liczba porad ambulatoryjnych udzielonych w ciągu roku na 1 mieszkańca	7,8	7,9	GUS BDL	↑	▲
Liczba porad ambulatoryjnych udzielonych w ciągu roku na 1 mieszkańca - obszary wiejskie	4,4	4,3	GUS BDL	↑	▼
Poziom dostępu do dóbr i usług rynkowych w miejscu zamieszkania	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	↑	
Wskaźnik pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (%)	69,4	73,0	GUS BDL	↑	▲
Liczba NGO	13 043	13 558	GUS BDL	↑	▲
Liczba NGO - obszary wiejskie	2 954	3 136	GUS BDL	↑	▲
Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych	52,3 (2018)	brak danych	Państwowa Komisja Wyborcza	↑	
Powierzchnia form ochrony przyrody (ha)	271 803,48	272 654,12	GUS BDL	↑	▲
Udział ścieków przemysłowych i komunalnych oczyszczanych w	84,3	81,93	GUS BDL	↑	▼

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
ściekach wymagających oczyszczenia					
Liczba urządzeń i obiektów ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi	275	283	GUS BDL	↑	▲
Udział punktów pomiarowych jakości wód podziemnych w poszczególnych klasach jakości w stosunku do ogólnej liczby punktów pomiarowych (%):					
I klasa (sieć krajowa/sieć regionalna)	3/0	bd./0%	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	↑	
II klasa (sieć krajowa/sieć regionalna)	19/36	bd./36,8%	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	↑	▲
III klasa (sieć krajowa/sieć regionalna)	54/52	bd./63,2%	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	↓	▼
IV klasa (sieć krajowa/sieć regionalna)	19/10	bd./0%	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	↓	▼
V klasa (sieć krajowa/sieć regionalna)	6/2	bd./0%	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	↓	▼
Udział JCWP o dobrym stanie w ogólnej liczbie JCWP (%)	10	bd.	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	↑	
Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych zrehabilitowanych i zagospodarowanych (ha)	52	115	GUS BDL	↑	▲
Liczba imprez masowych	760	494	GUS BDL	↑	▼
Liczba imprez masowych - obszary wiejskie	55	2	GUS BDL	↑	▼

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2017	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba uczestników imprez masowych	3 627 919	1 722 243	GUS BDL	↑	▼
Liczba uczestników imprez masowych - obszary wiejskie	135 090	2 500	GUS BDL	↑	▼
Liczba inicjatyw promocyjnych podejmowanych przez samorząd województwa śląskiego, realizowanych w oparciu o walory obszarów wiejskich	brak danych	14	UM WSL	↑	
Liczba inicjatyw promocyjnych o charakterze ponadlokalnym (udział min. 2 gmin i więcej)	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	↑	
Liczba punktów zbytu produktów lokalnych	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	↑	
Długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km ²	154,7	155,5	GUS BDL	↑	▲
Długość linii komunikacji miejskiej na wsi (km)	1 980	2 407,4	GUS BDL	↑	▲
Ilość ponadlokalnych inicjatyw rozwojowych	brak danych	brak danych	badanie ankietowe	↑	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Terenów Wiejskich.

Ocena monitoringowa została przeprowadzona poprzez analizę wskaźników ilościowych i jakościowych w odniesieniu do celów strategicznych. Zgodnie z założeniami *Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030*, tam gdzie było to celowe i możliwe monitoring przeprowadzono dwupoziomowo tzn. na poziomie całego regionu oraz osobno dla obszarów wiejskich bazując przede wszystkim na informacjach dostępnych w statystyce publicznej.

Analiza wskaźników przeprowadzona w ramach oceny monitoringowej dla celu strategicznego A: Zdywersyfikowana struktura gospodarcza obszarów wiejskich województwa śląskiego wykorzystująca tradycyjne sektory produkcji, otwarta na innowacje oraz rozwijająca się w zgodzie z zasadami rozwoju zrównoważonego wykazała nieznaczną przewagę niepożądanych wartości wskaźników w poszczególnych celach operacyjnych.

W przypadku celu strategicznego B: Wysoka jakość życia na obszarach wiejskich województwa śląskiego odpowiadająca rosnącym standardom cywilizacyjnym i wykorzystująca specyfikę społeczną i środowiskową wsi, badane wartości wskaźników w większości wpisywały się w założone tendencje.

Z kolei dla celu strategicznego C: Wieś województwa śląskiego obszarem pielęgnowania, rozwijania i promowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu badane wartości wskaźników cechowały się zróżnicowanymi tendencjami (połowa indeksów charakteryzowała się negatywnymi tendencjami, a połowa pozytywnymi).

Optymistycznie przedstawia się natomiast analiza dla celu strategicznego D: Zintegrowany rozwój obszarów wiejskich i miejskich prowadzący do przyspieszonego rozwoju regionu, badane wskaźniki wpisały się w założone trendy.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Miejsca w żłobkach na 1000 dzieci w wieku 0-3 lat	111	183	GUS	↑	▲
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w tym wieku	890	907	GUS	↑	▲
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	0,81	0,80	GUS	poniżej 1,00	▶
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	4983 (2019 r.)	4 940	Sprawozdanie WRiSPZ-G	↑/→	▶
Liczba wzmocnionych placówek wsparcia dziennego, w szczególności w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich w 2021 r.	16 (2017 r.)	5	ROPS	10 rocznie	■
Liczba zorganizowanych wydarzeń o charakterze regionalnym na rzecz rodziny i/lub integracji pokoleń, w tym konferencji, seminariów i spotkań w 2021 r.	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	◎
Liczba zorganizowanych konkursów z obszaru polityki prorodzinnej w 2021 r.	nie dotyczy	1	ROPS	2 rocznie	■
Liczba dobrych praktyk upowszechnionych na stronach internetowych w 2021r.	nie dotyczy	5	ROPS	8 rocznie	■
Liczba partnerów Programu „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny” pozyskanych w 2021 r.	nie dotyczy	7	ROPS	co najmniej 10 rocznie	■
Liczba partnerów Programu „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny”	91	130 (30.09.2022)	ROPS	↑	▲
Zasięg ubóstwa skrajnego w Polsce w gospodarstwach domowych z co najmniej 3 dzieci w wieku 0-17 lat w 2021 r.	9,7%	8,3	GUS	↓	▼

¹⁶ Z uwagi na metodologię monitoringu realizacji zapisów dokumentu, niektóre dane dotyczą okresu od 01.01.2020 r. do 30.09.2022 r. lub wg stanu na dzień 30.09.2022 r.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w okresie od 1.01.2020 do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	931 (30.09.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	761 (do 2022 r.)	
Liczba dzieci przysposobionych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w przysposobieniu krajowym w okresie od 1.01.2020 do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	929	Śląski Ośrodek Adopcyjny	830 (do 2022 r.)	
Liczba rodzin zakwalifikowanych do szkolenia dla kandydatów na rodziców adopcyjnych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w okresie od 1.01.2020 do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	461	Śląski Ośrodek Adopcyjny	605 (do 2022 r.)	■
Liczba kandydatów na rodziców adopcyjnych przeszkolonych w okresie od 1.01.2020 do 30.09.2022 r. przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne	nie dotyczy	810	Śląski Ośrodek Adopcyjny	1163 (do 2022 r.)	■
Liczba ponadstandardowych szkoleń, warsztatów oraz innych form wsparcia dla kandydatów na rodziców adopcyjnych zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	20	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2	10 (do 2021 r.)	■
Liczba kandydatów na rodziców adopcyjnych objętych ponadstandardowym wsparciem realizowanym w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	172	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.3	150 (do 2021 r.)	■
Liczba posiedzeń w sprawie okresowej oceny sytuacji dziecka zorganizowanych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w okresie od 1.01.2020 do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	689	Śląski Ośrodek Adopcyjny	3 539 (do 2022 r.)	■

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba ponadstandardowych szkoleń, warsztatów oraz innych form wsparcia dla rodziców adopcyjnych zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	63 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2	25 (do 2021 r.)	
Liczba rodziców adopcyjnych objętych ponadstandardowym wsparciem realizowanym w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	489 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2	250 (do 2021 r.)	
Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług świadczonych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w okresie od 1.01.2020 do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	4 459 (30.09.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	4 280 (do 2022 r.)	
Liczba porad udzielonych przez Śląski Ośrodek Adopcyjny oraz niepubliczne ośrodki adopcyjne w ramach specjalistycznego wsparcia w postępowaniu postadopcyjnym w okresie od 1.01.2020 do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	1 183 (30.09.2022)	Śląski Ośrodek Adopcyjny	1 620 (do 2022 r.)	
Liczba przeprowadzonych kampanii / akcji i spotkań promujących ideę adopcji zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	12 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2	10 (do 2021 r.)	
Liczba publikacji / informatorów skierowanych do otoczenia instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego ośrodków adopcyjnych wydanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	1 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2	1 (do 2021 r.)	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba godzin terapii dla dzieci zgłoszonych do przysposobienia i przysposobionych zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	10 190 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2	6 000 (do 2021 r.)	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2. od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	822 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2	350 (do 2021 r.)	
Liczba opracowanych i wysłanych w 2021 r. newsletterów ze stron internetowych dotyczących problematyki rodziny	nie dotyczy	1	ROPS	4 rocznie	
Liczba zorganizowanych w 2021 r. posiedzeń Śląskiej Rady ds. Seniorów	nie dotyczy	4	ROPS	2 rocznie	
Liczba przeprowadzonych w 2021 r. badań / opracowanych analiz dotyczących sytuacji osób starszych w województwie śląskim	nie dotyczy	2	ROPS	1 rocznie	
Liczba gmin posiadających program lub dokument strategiczny o tematyce związanej ze wspieraniem osób starszych lub polityką senioralną (za wyjątkiem strategii rozwiązywania problemów społecznych lub strategii rozwoju gminy) np. strategia rozwoju polityki senioralnej, program deinstytucjonalizacji (wg stanu na 30.09.2022 r.)	9	25	gminy	↑	
Liczba gminnych rad seniorów na terenie województwa (wg stanu na 30.09.2022 r.)	21	34	gminy	↑	
Liczba osób objęta w 2021 r. usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania realizowanymi w ramach zadań własnych gmin	11 879	11 584	CAS	↑	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba opracowywanych i wdrożonych modelowych rozwiązań z zakresu koordynacji systemów wsparcia osób niesamodzielnych (wg stanu na 30.09.2022 r.).	nie dotyczy	0 (30.09.2022)	ROPS	co najmniej 1	
Liczba gmin, w których wprowadzone zostaną modelowe rozwiązania z zakresu koordynacji systemów wsparcia osób niesamodzielnych (do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	8 (30.09.2022)	ROPS	co najmniej 2	
Liczba osób, które w 2021 r. skorzystały z Programu „Śląskie dla Seniora - Śląska Karta Seniora”	89 754	59 972	ROPS	↑	
Liczba partnerów Programu „Śląskie dla Seniora - Śląska Karta Seniora” wg stanu na 30.09.2022 r.	116	147 (30.09.2022)	ROPS	↑	
Udział osób bezrobotnych powyżej 50 r.ż. w ogóle mieszkańców województwa śląskiego w wieku 50-64 lata (w %, z dokładnością do jednego miejsca po przecinku, stan na 30.08.2022 r.)	2,5%	2,1 (30.08.2022)	WUP w Katowicach	↓	
Liczba zrealizowanych w 2021 r. programów grantowych wspierających inicjatywy środowisk senioralnych	nie dotyczy	2	ROPS	1 rocznie	
Liczba zorganizowanych w 2021 r. wydarzeń integrujących organizacje seniorskie (np. Konwent Rad Seniorów)	nie dotyczy	1	ROPS	co najmniej 1 rocznie	
Liczba organizacji seniorskich, które w 2021 r. skorzystały z programów grantowych	nie dotyczy	37	ROPS	przeciętnie 30 rocznie	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba szkoleń dla kadry ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zorganizowanych od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. w ramach projektów: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	nie dotyczy	147 (30.09.2022)	Projekty: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	114	
Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zorganizowanych od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. w ramach projektów: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	nie dotyczy	1 518 (30.09.2022)	Projekty: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	1 060	
Liczba zrealizowanych godzin superwizji, w tym dla pracowników ośrodków adopcyjnych zorganizowanych od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. w ramach projektów: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	nie dotyczy	187 (30.09.2022)	Projekty: „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 oraz „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	550	
Liczba szkoleń zorganizowanych dla kadry ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	43 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7	24	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zorganizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	444 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7	384	
Liczba zrealizowanych godzin superwizji, w tym dla pracowników ośrodków adopcyjnych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	107 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7	150	
Liczba wspólnych spotkań, szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów zrealizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	10 (30.09.2022)	Projekt „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” RPO WSL 9.2.7	3	
Liczba szkoleń zorganizowanych dla kadry ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	104 (30.09.2022)	Projekt „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	90	
Liczba uczestników szkoleń podnoszących kwalifikacje pracowników ośrodków adopcyjnych oraz innych instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej organizowanych w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	1 074 (30.09.2022)	Projekt „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	676	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba zrealizowanych godzin superwizji, w tym dla pracowników ośrodków adopcyjnych w ramach projektu „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	80 (30.09.2022)	Projekt „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” PO WER 2.8	400	
Liczba osób niesamodzielnich objętych usługami społecznymi w ramach dzielnicowego centrum usług społecznościowych dla osób starszych w ramach projektu „Dom pomocy społecznej jako dzielnicowe centrum usług społecznościowych dla osób starszych” RPO WSL 9.2 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	0 (projekt nie był realizowany)	Projekt „Dom pomocy społecznej jako dzielnicowe centrum usług społecznościowych dla osób starszych” RPO WSL 9.2	50	
Liczba pracowników kluczowych pomocy społecznej uczestniczących w szkoleniach w ramach projektu „Doskonalenie zawodowe kluczowych pracowników systemu pomocy społecznej na terenie makroregionu II” PO WER 2.5 (od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	628 (30.09.2022)	Projekt „Doskonalenie zawodowe kluczowych pracowników systemu pomocy społecznej na terenie makroregionu II” PO WER 2.5	880	
Liczba placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzonych w województwie śląskim wg stanu na 30.09.2022 r.	nie dotyczy	5 (30.09.2022)	ROPS	4 (do 2023 r.)	
Liczba dostępnych miejsc w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych wg stanu na 30.09.2022 r.	nie dotyczy	143 (30.09.2022)	ROPS	133 (do 2023 r.)	
Liczba skierowań wystawionych do regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	160 (30.09.2022)	ROPS	117 (do 2023 r.)	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba dzieci z regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych umieszczonych w rodzinach naturalnych oraz w rodzinnej pieczy zastępczej w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	28 (30.09.2022)	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez samorząd województwa zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	33 (do 2023 r.)	■
Liczba dzieci z regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych przysposobionych w przysposobieniu krajowym w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	42 (30.09.2022)	Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez samorząd województwa zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	59 (do 2023 r.)	■
Wskaźnik zatrudnienia ogółem (w IV kw. 2021 r.)	50,8%	55,2% (IV kw. 2021)	WUP Katowice	↑	▲
Współczynnik aktywności zawodowej (w IV kw. 2021 r.)	52,3%	56,5% (IV kw. 2021)	WUP Katowice	↑	▲
Wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w wieku 16-64 lata (w IV kw. 2021 r.)	22,0%	30,4% (IV kw. 2021)	WUP Katowice	↑	▲
Osoby długotrwale bezrobotne jako odsetek ogółu bezrobotnych (stan na 31.08.2022 r.)	48,8%	47,2% (31.08.2022)	WUP Katowice	↓	▼
Udział osób poniżej 30 r.ż. w liczbie osób bezrobotnych ogółem (stan na 31.08.2022 r.)	23,0%	20,4% (31.08.2022)	WUP Katowice	↓	▼
Liczba osób z niepełnosprawnościami, które w wyniku wsparcia uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	90 (30.09.2022)	Dane monitoringowe Departamentu EFS UM WŚL (działania 9.1.3, 9.1.5 i 9.1.6 RPO 2014-2020 razem)	411	■

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba osób z niepełnosprawnościami poszukujących pracy po uzyskaniu wsparcia w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	675 (30.09.2022)	Dane monitoringowe Departamentu EFS UM WŚL (działania 9.1.3, 9.1.5 i 9.1.6 RPO 2014-2020 razem)	235	
Liczba osób z niepełnosprawnościami pracujących po uzyskaniu wsparcia w okresie od 01.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	525 (30.09.2022)	Dane monitoringowe Departamentu EFS UM WŚL (działania 9.1.3, 9.1.5 i 9.1.6 RPO 2014-2020 razem)	394	
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej (stan na 31.12.2021 r.)	1 939	863 (31.12.2021)	ROPS (OZPS)	→	
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dziennym domu pomocy (stan na 31.12.2021 r.)	120	74 (31.12.2021)	ROPS (OZPS)	↓	
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowym domu samopomocy (stan na 31.12.2021 r.)	215	175 (31.12.2021)	ROPS (OZPS)	↓	
Liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym (stan na 31.12.2021 r.)	38	55 (31.12.2021)	ROPS (OZPS)	utrzymująca się	
Liczba analiz związanych z rozpoznawaniem przyczyn ubóstwa opracowanych w 2021 r.	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	
Liczba raportów monitoringowych z wdrażania regionalnych programów pomocy społecznej wspierających samorządy lokalne w działaniach na rzecz ograniczenia zjawiska ubóstwa opracowanych w 2021 r.	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	
Liczba raportów związanych z diagnozowaniem i monitorowaniem wybranych problemów społecznych w regionie opracowanych w 2021 r.	nie dotyczy	0	ROPS	1 rocznie	
Liczba raportów „Ocena zasobów pomocy społecznej. Województwo śląskie” opracowanych w 2021 r.	nie dotyczy	1	ROPS	1 rocznie	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba raportów monitorujących sektor ekonomii społecznej w regionie w 2021 r.	nie dotyczy	2	ROPS	1 rocznie	
Liczba przedsiębiorstw społecznych wg stanu na 30.09.2022 r.	nie dotyczy	276 (31.12.2021)	OWES	82	
Liczba organizacji pozarządowych prowadzących działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą utworzonych w wyniku działalności OWES w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	168 (30.09.2022)	OWES	140	
Procent wzrostu obrotów przedsiębiorstw społecznych objętych wsparciem OWES w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. – poziom wskaźnika planowany do osiągnięcia: 5% w co najmniej 30% przedsiębiorstw społecznych	nie dotyczy	5,0 (30.09.2022)	OWES	5%	
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	1 092 (30.09.2022)	OWES	1 596	
Liczba miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty utworzonych w wyniku działalności OWES we wspartych przedsiębiorstwach społecznych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	343 (30.09.2022)	OWES	196	
Liczba przedsiębiorstw społecznych współpracujących z sektorem biznesu (wg stanu na 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	18 (30.09.2022)	przedsiębiorstwa społeczne ujęte na stronie https://es.rops-katowice.pl/baza-pes/	41	
Liczba przedsiębiorstw społecznych zrzeszonych w sieciach współpracy (np. klastrach, franczyzach, konsorcjach (wg stanu na 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	8 (30.09.2022)	przedsiębiorstwa społeczne ujęte na stronie https://es.rops-katowice.pl/baza-pes/	16	
Liczba akredytowanych OWES (wg stanu na 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	6 (30.09.2022)	ROPS	6	
Liczba spotkań sieciujących OWES (w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	25 (30.09.2022)	ROPS	48	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	3 253 (30.09.2022)	OWES	5 534	■
Liczba PES objętych wsparciem w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	667 (30.09.2022)	OWES	1 399	■
Liczba grup inicjatywnych, które w wyniku działalności OWES wypracowały założenia co do utworzenia PES w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	310 (30.09.2022)	OWES	72	■
Liczba JST współpracujących z OWES w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	91 (30.09.2022)	OWES	84	■
Liczba inicjatyw podejmowanych wspólnie przez instytucje wsparcia w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	34 (30.09.2022)	ROPS / OWES	18	■
Liczba JST, które skorzystały z doradztwa ROPS / OWES z zakresu narzędzi ES w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	83 (30.09.2022)	ROPS / OWES	84	■
Liczba JST będących założycielami podmiotu ekonomii społecznej (w okresie 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	7 (30.09.2022)	JST	10	■
Liczba PES, które w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. uzyskały certyfikaty potwierdzające wysoką jakość dóbr / usług	nie dotyczy	6 (30.09.2022)	ROPS	12	■
Liczba PES, które w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. wzięły udział w wydarzeniach o charakterze targowym	nie dotyczy	0 (30.09.2022)	ROPS	120	■
Liczba aktywnych jednostek reintegracyjnych (stan na 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	195 (30.09.2022)	JST	145	■
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w jednostkach reintegracyjnych w 2021 r.	nie dotyczy	6 380	JST	7 000 rocznie	■
Liczba JST stosujących klauzule społeczne w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	64 (30.09.2022)	JST	65	■

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Kwota na zadania publiczne zlecane PES przez JST w trybie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. (w zł)	nie dotyczy	331 685 059 (30.09.2022)	JST	200 mln zł	
Liczba szkół, w których działały spółdzielnie uczniowskie (wg stanu na 30.09.2022 r.).	nie dotyczy	49 (30.09.2022)	Kuratorium Oświaty w Katowicach	200	
Liczba szkół, w których w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. zrealizowano zajęcia edukacyjne lub konkursy z zakresu ekonomii społecznej.	nie dotyczy	360 (30.09.2022)	Kuratorium Oświaty w Katowicach	90	
Liczba szkoleń, konferencji, seminariów dla przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi zorganizowanych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	16 (30.09.2022)	ROPS	80	
Liczba uczestników szkoleń lub/i konferencji w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi zorganizowanych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	607 (30.09.2022)	ROPS	4 000	
Liczba przedsięwzięć na rzecz upowszechnienia informacji, dotyczących dostępności do oferty pomocowej dla osób zagrożonych lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych, zorganizowanych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	9 (30.09.2022)	ROPS	20	
Kwota dofinansowania wspartych przedsięwzięć, promujących trzeźwość oraz upowszechniających wiedzę na temat szkód powodowanych piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków, w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r. (w zł)	nie dotyczy	298 580 (30.09.2022)	ROPS	1 500 000,00 zł	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba wspartych przedsięwzięć, promujących trzeźwość oraz upowszechniających wiedzę na temat szkód powodowanych piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków, w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	7 (30.09.2022)	ROPS	50	
Kwota dotacji z budżetu Województwa Śląskiego, na działalność pozaleczniczą wojewódzkiego ośrodka terapii uzależnienia i współuzależnienia, w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	153 615 (30.09.2022)	ROPS	200 000,00 zł	
Kwota dofinansowanych zadań - w zakresie modernizacji bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej podmiotów wykonujących działalność leczniczą, realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii - w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.)	nie dotyczy	5 318 730 (30.09.2022)	ROPS	12 000 000,00 zł	
Liczba dofinansowanych zadań - w zakresie modernizacji bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej podmiotów wykonujących działalność leczniczą, realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii - w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	40 (30.09.2022)	ROPS	60	
Liczba wspartych / dofinansowanych projektów, służących rehabilitacji lub/i reintegracji, m.in. osób uzależnionych, w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	31 (30.09.2022)	ROPS	20	
Liczba beneficjentów wspartych lub dofinansowanych projektów, służących rehabilitacji lub/i reintegracji, m.in. osób uzależnionych, w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	1 857 (30.09.2022)	ROPS	500	

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2018	WARTOŚĆ ROK 2021 ¹⁶	ŹRÓDŁO	WARTOŚĆ DOCELOWA 2030	OCENA
Liczba projektów mających na celu wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin w procesie leczenia, rehabilitacji i reintegracji zrealizowanych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	31 (30.09.2022)	ROPS	70	
Liczba badań / analiz przeprowadzonych lub zleconych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	4 (30.09.2022)	ROPS	4	
Liczba opracowań dotyczących problemów uzależnień udostępnionych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	20 (30.09.2022)	ROPS	12	
Liczba projektów na rzecz wzmocnienia lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie wspartych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	6 (30.09.2022)	ROPS	6	
Liczba uczestników szkoleń lub / i konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy organizowanych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	249 (30.09.2022)	ROPS	600	
Liczba przedsięwzięć na rzecz kształtowania świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy zrealizowanych w rodzinie w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	6 (30.09.2022)	ROPS	6	
Liczba opracowań / analiz w zakresie monitorowania problemów związanych z przemocą w rodzinie opracowanych w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.	nie dotyczy	4 (30.09.2022)	ROPS	2	
Wyniki ewaluacji szkoleń / konferencji – średnie oceny w 2020 r. w skali 0-5	4,68	4,58	ROPS	→/↑	
Wyniki ewaluacji szkoleń / konferencji – średnie oceny w 2021 r. w skali 0-5	4,68	4,79	ROPS	→/↑	
Wyniki ewaluacji szkoleń / konferencji – średnie oceny w 2022 r. w skali 0-5 (stan na 30.09.2022 r.)	4,68	brak danych	ROPS	→ lub ↑	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

Wśród dokumentów strategicznych uwzględnionych w *Raporcie monitoringowym Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” za lata 2020-2021* dokument *Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030* posiada najbardziej rozbudowany system monitoringu. Składa się on ze 118 wskaźników. Zgodnie z zapisami ww. dokumentu monitoring Strategii może być prowadzony raz na dwa lata. Występuje w nim kilka rodzajów wskaźników, w tym mierzących postępy realizacji w poszczególnych latach oraz od początku jego obowiązywania, tj. od 1 stycznia 2020 r. Ostatni pomiar dokonano w październiku 2022 r., stąd wartości niektórych wskaźników obejmują okres od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2022 r. lub też stan na 30 września 2022 r.

Wśród 116 wskaźników, dla których zebrano dane, w przypadku 65 realizacja przebiegała zgodnie z przyjętymi założeniami. Warto przy tym zauważyć, że wśród pozostałych wskaźników 5 ma charakter zewnętrzny, a co za tym idzie Samorząd Województwa Śląskiego nie ma bezpośredniego wpływu na poziom ich realizacji. Są to: 1) *Liczba osób objęta w 2021 r. usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania realizowanymi w ramach zadań własnych gmin*, 2) *Liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym (stan na 31.12.2021 r.)*, 3) *Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w jednostkach reintegracyjnych w 2021 r.*, 4) *Liczba JST stosujących klauzule społeczne w okresie od 1.01.2020 r. do 30.09.2022 r.*, 5) *Liczba szkół, w których działały spółdzielnie uczniowskie (wg stanu na 30.09.2022 r.)*. Ponadto wśród grupy pozostałych wskaźników wiele ma charakter kumulatywny i otwarty (możliwy do dalszej realizacji – z punktu widzenia 2021 r.), a ostateczny termin ich osiągnięcia określono na 2022 lub 2030 rok. Zakłada się, że prowadzenie systematycznych działań pozwoli osiągnąć zakładane rezultaty.

Na poziom realizacji wszystkich wskaźników miała w dużej mierze wpływ sytuacja zewnętrzna, w szczególności pandemia COVID-19 oraz wojna na Ukrainie, skutkujące z jednej strony ograniczeniem możliwości realizacji pewnych działań, z drugiej zaś koniecznością podjęcia innych, nie planowanych na etapie tworzenia Strategii, czego przykładem mogą być projekty: 1) *Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19*, 2) *Śląskie pomaga* (wsparcie domów pomocy społecznej podczas pandemii COVID-19), 3) *Śląskie kadry DPS vs COVID-19*, 4) *Kooperacje 3D - model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin (zadanie 5 Działania zwalczające skutki pandemii COVID-19)*, 5) *Razem z nami – wsparcie obywateli z Ukrainy z wykorzystaniem potencjału podmiotów reintegracji społecznej*.

Analiza wartości wskaźników z obszaru adopcji osiągniętych do 2021 roku wskazuje na utrzymywanie się dużego zapotrzebowania na wsparcie *pre* i *post* adopcyjne. Z uwagi na powyższe większość wartości docelowych wskaźników dotyczących działań realizowanych w ramach projektu „W stronę rodziny – wsparcie usług adopcyjnych” osiągnięta została do końca 2021 roku. Również realizacja wskaźników związanych z podstawową działalnością Śląskiego Ośrodka Adopcyjnego w Katowicach, pomimo pandemii COVID-19, przebiega bez zakłóceń. Niemniej wprowadzenie w 2020 roku na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego a następnie epidemii skutkowało znacznym spadkiem m.in. liczby adopcji zawiązanych w 2020 roku oraz liczby przeszkolonych w tym okresie kandydatów na rodziców adopcyjnych. Był to jednak czasowy trend i w 2021 roku wartości tych wskaźników osiągnęły poziom porównywalny z tymi sprzed 2020 roku.

Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2012	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	PROGNOZA 2030	OCENA
Cel strategiczny: Otwartość i spójność					
Gęstość autostrad i dróg ekspresowych [km/100km ²]	2,31	2,95	GUS BDL	5,95	▲
Długość dróg krajowych [km]	1206	1282	GUS BDL	1950	▲
Czas podróży pasażerów transportu zbiorowego pomiędzy głównymi ośrodkami w województwie (analiza czasu przejazdu pociągami ¹⁷) [min.]:					
Katowice – Częstochowa	89	91	www.pkp.pl	65	▲
Katowice – Bielsko-Biała	72	95	www.pkp.pl	55	▲
Katowice – Rybnik	63	61	www.pkp.pl	45	▼
Liczba połączeń kolejowych na dobę w dniu roboczym z: ¹⁸					
Katowic	79	339	www.pkp.pl	110	▲
Częstochowy	69	85	www.pkp.pl	95	▲
Rybnika	39	59	www.pkp.pl	55	▲
Bielska-Białej	51	59	www.pkp.pl	70	▲
Liczba pasażerów obsługiwanych w portach lotniczych (MPL "Katowice" w Pyrzowicach) [mln. os.]	2,5	2,3	GUS BDL	4,8	▼
Cel strategiczny: Komplementarność					
Wielkość przeładunków w MPL "Katowice" w Pyrzowicach [tys. t]	9,6	23,6	GUS BDL	74	▲
Liczba lotnisk użytku publicznego o ograniczonej certyfikacji w woj. śląskim	0	2	ULC	5	▲
Cel strategiczny: mobilność					
Udział pojazdów taboru komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie taboru	41,1	77,8	„Transport - wyniki działalności” GUS	90	▲
Liczba pasażerów komunikacji miejskiej ¹⁹ [mln os.]	585,6	327,9	„Transport - wyniki działalności” GUS	615	▼

¹⁷ Wartość bazowa: dane na pierwszy poniedziałek grudnia godz. 7.00 (02.12.2013 r.) – dotyczy pociągu osobowego zatrzymującego się na wszystkich stacjach.

¹⁸ Wartość bazowa: dane na pierwszy poniedziałek grudnia godz. 7.00 (02.12.2013 r.).

¹⁹ Przewozy pasażerów komunikacją miejską to suma pasażerów przewiezionych wszystkimi środkami komunikacji miejskiej powszechnie dostępnymi dla ludności, tj. autobusami, tramwajami i trolejbusami. Za przewiezionego pasażera środkami komunikacji miejskiej uważa się jednokrotny przejazd. Liczbę pasażerów ustala się szacunkowo na podstawie liczby sprzedanych biletów jednorazowych i wieloprzejazdowych z uwzględnieniem przyjętych przez zakłady komunikacji miejskiej norm dotyczących liczby przejazdów na dany bilet wieloprzejazdowy.

NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2012	WARTOŚĆ ROK 2021	ŹRÓDŁO	PROGNOZA 2030	OCENA
Długość dróg dla rowerów (ścieżek rowerowych) [km]	624,7	1368,9	BDL GUS	1600	▲
Cel strategiczny: bezpieczeństwo					
Liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych [os.]	336	148	BDL GUS	100	▼
Liczba wypadków drogowych [szt.]	4683	2203	BDL GUS	2000	▼
Liczba osób rannych w wypadkach drogowych [os.]	5717	2576	BDL GUS	2200	▼
Cel strategiczny: innowacyjność					
Liczba wprowadzonych rozwiązań innowacyjnych (szt.)	b.d.	W trakcie pozyskania	Badanie ankietowe	b.d.	

Źródło: opracowanie własne.

Pozytywnie można określić kierunki zmian w zakresie infrastruktury drogowej w województwie śląskim. W stosunku do roku 2012 zarówno zwiększyła się gęstość dróg ekspresowych i autostrad (co niewątpliwie przełożyło się na wzrost dostępności transportowej regionu jako całości) oraz długość dróg krajowych. W przypadku transportu kolejowego zwiększyła się liczba połączeń w transporcie regionalnym, natomiast dalszych działań wymaga długość przejazdu. Z danych statystycznych wynika, że spadła liczba pasażerów obsługiwanych w porcie lotniczym „Katowice” w Pyrzowicach – trzeba jednak mieć na uwadze, że rok 2021 to okres wzrostu aktywności transportowej mieszkańców po obostrzeniach związanych z pandemią i biorąc pod uwagę już rok 2022 należy pokreślić znaczący rozwój tego portu. Lotnisko to też charakteryzuje się także znacznym rozwojem w zakresie transportu towarowego. W przypadku transportu publicznego zauważa się poprawę taboru (w ilości pojazdów przystosowanych do osób niepełnosprawnych), jednakże równocześnie spada liczba pasażerów komunikacji miejskiej. Bardzo dobrymi trendami są poprawa bezpieczeństwa na drogach oraz intensywny rozwój ścieżek rowerowych.

Branżowe dokumenty strategiczne planowane do ujęcia w kolejnym raporcie monitoringowym

Zestawienie dokumentów strategicznych przyjętych i realizowanych przez samorząd województwa przedstawiane jest co roku w Raporcie o stanie województwa. Przygotowane zestawienie dokonywane jest w podziale na obszary korelujące z celami strategicznymi wyznaczonymi w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. Przygotowany wykaz zawiera informację o zadaniach realizowanych w ramach dokumentu strategicznego oraz określa jego status, tj. czy dokument jest aktualny lub czy wymaga aktualizacji.

Poniższa tabela stanowi uzupełnienie powyższego wykazu o informację o dokumentach, nad którymi prace były i będą sfinalizowane odpowiednio w 2022 oraz w 2023 roku i docelowo uzupełnią system monitorowania Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.

Tabela 10 Wykaz dokumentów strategicznych planowanych do ujęcia w ramach systemu monitorowania.

Tytuł dokumentu	Departament odpowiedzialny za przygotowanie	Realizacja celu strategicznego Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”	Planowane zakończenie prac
Polityka Rozwoju Gospodarczego Województwa Śląskiego 2030	GP	Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka. A.2. Innowacyjna gospodarka. A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość. D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu.	Dokument przyjęty w 2022 r.
Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego	RT	Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych. B.2. Aktywny mieszkaniec. C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu.	Dokument przyjęty w 2022 r.
Strategia Rozwoju Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w Województwie Śląskim	SP	Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec. D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu	Dokument przyjęty w 2022 r.
Regionalna Polityka Rozwoju Edukacji Województwa Śląskiego	RT	Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki	Dokument przyjęty w 2023 r.
Polityka Rozwoju Turystyki Województwa Śląskiego do roku 2030	TS	Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec	Dokument przyjęty w 2023 r.

Tytuł dokumentu	Departament odpowiedzialny za przygotowanie	Realizacja celu strategicznego Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”	Planowane zakończenie prac
Regionalna Polityka Rowerowa w województwie śląskim	TS	Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura	Planowany termin przyjęcia dokumentu III kwartał 2023
Regionalny Plan Transportowy Województwa Śląskiego	RT	Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura	Planowany termin przyjęcia dokumentu III kwartał 2023
Strategia Rozwoju Kultury w Województwie Śląskim	KL	Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec	Planowany termin przyjęcia dokumentu IV kwartał 2023

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Przygotowany Raport Monitoringowy pozwala na próbę oceny sytuacji społeczno-gospodarczej regionu poprzez:

➤ Analizę wskaźników regionalnych:

Analiza wskaźników regionalnych z założenia ma wskazać zróżnicowanie badanych zjawisk w przestrzeni. Opracowany Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego (WRT) składa się z trzech komponentów: gospodarczego (WRT-G), społecznego (mieszkaniec WRT-M) oraz przestrzennego (WRT-P). W 2021 roku najwyższe pozycje pod względem ogólnego WRT (oceniającego rozwój na poziomie powiatów) uzyskały trzy duże miasta – Katowice, Bielsko-Biała i Gliwice. Lider rankingu (Katowice) odznacza się najwyższą pozycją w zakresie wskaźników cząstkowych dotyczących WRT-G i WRT-M. Wysokie miejsce Bielska-Białej to efekt najwyższej pozycji w zakresie wskaźników WRT-P (oraz wysokich miejsc w obszarach WRT-G i WRT-M). Gliwice swoją bardzo wysoką pozycję zawdzięczają głównie drugiej pozycji w zakresie wskaźnika WRT-G.

W obszarze rozwoju społecznego opracowane zostały dwa wskaźniki: niedostosowania społecznego oraz aktywności społecznej. Porównanie indeksu niedostosowania społecznego na przestrzeni lat wykazuje pewną trwałość negatywnych zjawisk w takich miastach jak: Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie i Świętochłowice. Niskie natężenie niedostosowania społecznego utrzymuje się w południowo-środkowej i południowo-zachodniej części regionu tj. w powiatach: bielskim, Bielsku-Białej, bieruńsko-lędzińskim, mikołowskim, pszczyńskim, rybnickim, wodzisławskim i Rybniku. Na północy trwałość niskiego natężenia niedostosowania społecznego jest widoczna w powiecie lublinieckim. Natomiast analiza indeksu aktywności społecznej wskazuje na trwałość pozytywnych postaw w zakresie aktywności społecznej w Katowicach i Bielsku-Białej oraz w powiecie myszkowskim. Równocześnie widoczna jest trwałość niskich wartości indeksu w Rudzie Śląskiej, Piekarach Śląskich, Zabrze, Świętochłowicach, Bytomiu.

Dokonując analizy europejskiego Regionalnego Wskaźnika Postępu Społecznego (EU-SPI) należy wskazać, że sytuacja województwa śląskiego na tle regionów europejskich jest nie najwyższa. Wśród analizowanych subwskaźników w pięciu przypadkach wynik województwa lokuje region w trzeciej setce regionów, a najgorszą pozycję (229) uzyskuje w indeksie *Jakość środowiska*. W drugiej setce region lokuje się z wynikami 8 wskaźników. Najlepsze miejsce (17) uzyskuje w *Dostępnie do podstawowej wiedzy*, a w pierwszej 50-tce w kategorii *Bezpieczeństwo osobiste*. Wynik województwa śląskiego jest lepszy jedynie od ¼ regionów UE, a wśród polskich plasuje się w drugiej połowie.

➤ ocenę stopnia realizacji celów strategicznych:

Analiza realizacji celów i obszarów strategicznych przeprowadzona została poprzez ocenę wydatków dokonywanych przez samorząd województwa za pośrednictwem departamentów oraz jednostek podległych, pochodzących ze środków budżetowych oraz zewnętrznych w ramach lat 2020 i 2021. Wskazuje ona, że największe środki finansowe (ponad 50% wszystkich środków) zaangażowane były w obszarze Przestrzeń. Następną grupę wydatków stanowiły te związane z realizacją celów dla podniesienia poziomu życia mieszkańców. Analizując natomiast proporcje dotyczące poszczególnych źródeł finansowania są one podobne w porównywanych latach. Największy udział stanowią środki własne - ponad dwie/trzecie wydatkowanych środków. Następne w kolejności są środki europejskie.

➤ analizę realizowanych przedsięwzięć:

W obecnej edycji raportu wskazano jedynie projekty i zadania realizowane przez Departamenty UMWSL i wpisujące się w przedsięwzięcia ujęte w Strategii Rozwoju Województwa. Największą

aktywność jednostek samorządu województwa (pod względem ilościowym) zauważa się w zakresie zadań i projektów związanych z rozwojem usług zdrowotnych, które w głównej mierze obejmowały działania inwestycyjne mające na celu poprawę standardu oferowanego leczenia. W ramach projektów duża liczba działań podejmowana była w ramach przedsięwzięcia „Kulturalne śląskie” oraz „Edukacyjne śląskie”. Dokonując natomiast analizy poniesionych wydatków finansowych należy stwierdzić, że zarówno zadania własne, jak i projekty realizowane ze środków zewnętrznych w największym stopniu realizowane były w przedsięwzięciu „Mobilne Śląskie”, które obejmowało działania związane m.in. z powstawaniem nowych dróg lub remontem i modernizacją istniejących, utrzymaniem dróg, zakupem taboru kolejowego (łącznie wydatki na zadania i projekty w tym przedsięwzięciu wyniosły ponad 45%). Dopiero następną grupę wydatków stanowiły te poniesione w ramach przedsięwzięcia „Zdrowe Śląskie” (16% wydatków ogółem).

System monitorowania SRW będzie docelowo uzupełniony o ocenę realizacji przedsięwzięć wynikających ze strategicznych dokumentów branżowych, natomiast z uwagi na niezakończone prace związane z ich opracowaniem lub niedawne przyjęcie dokumentów branżowych w tej edycji raportu monitoringowego pominięto ten element analizy.

➤ monitoring wskaźników Strategii Rozwoju Województwa oraz dokumentów branżowych.

Realizacja wskaźników monitoringowych, zarówno dotycząca SRW jak i dokumentów branżowych, pokazuje stopień wykonania celów w oparciu o dane statystyczne. Część wartości wskaźników nie wpisuje się w pożądaną tendencję, z uwagi na fakt, że ich realizacja jest wypadkową wielu czynników, na które samorząd województwa nie ma wpływu. W ramach raportu monitoringowego dokonano krótkiego podsumowania dla każdego z dokumentów wskazując, które z celów wymagają większego wsparcia.

Wniosek generalny, który może być wyciągnięty na podstawie przeprowadzonych prac analitycznych wskazuje, że prowadzona polityka rozwoju realizowana na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” zgodnie z obecnymi uwarunkowaniami społeczno-gospodarczymi nie wymaga zmiany zapisów w warstwie strategicznej strategii rozwoju województwa.

Spis tabel

Tabela 1 Ranking powiatów województwa śląskiego w zakresie Wskaźnika Rozwoju Terytorialnego za rok 2021.....	13
Tabela 2. Stopień natężenia niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą INS w 2021 r.	16
Tabela 3. Stopień natężenia aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego mierzony za pomocą IAS w 2021 r.	19
Tabela 4 Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (wymiały i komponenty) w 2020 roku – pozycja województwa śląskiego na tle kraju i UE.....	20
Tabela 5. Wydatki budżetu Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa i źródła finansowania w latach 2020 i 2021 (mln zł).	23
Tabela 6 Podjęte przez Departamenty UMWSL oraz podległe jednostki zadania/aktywności oraz realizowane projekty w podziale na przedsięwzięcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.....	29
Tabela 7 Projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych realizowane przez Departamenty UMWSL w 2021 roku wpisujące się w realizację przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.....	32
Tabela 8. Wskaźniki generalne realizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”. 25	
Tabela 9. Wskaźniki realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.....	26
Tabela 10 Wykaz dokumentów strategicznych planowanych do ujęcia w ramach systemu monitorowania.	75

Spis map

Mapa 1. Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego (ogólny) w 2021 r. dla powiatów województwa śląskiego (wg pozycji powiatu).	9
Mapa 2. WRT częściowy w powiatach województwa śląskiego w 2021 roku dla obszaru: Gospodarka (wg pozycji powiatu).	10
Mapa 3. WRT częściowy w powiatach województwa śląskiego w 2021 roku dla obszaru: Mieszkaniec (wg pozycji powiatu).	11
Mapa 4. WRT częściowy w powiatach województwa śląskiego w 2021 dla obszaru: Przestrzeń (wg pozycji powiatu).	12
Mapa 5. Indeks niedostosowania społecznego w powiatach województwa śląskiego w 2021 r.	15
Mapa 6. Indeks aktywności społecznej w powiatach województwa śląskiego w 2021 r.	18
Mapa 7. Regionalny Wskaźnik Postępu Społecznego (EU-SPI) w 2020 roku.....	21

Spis wykresów

Wykres 1 Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na obszary (cele strategiczne) strategii rozwoju województwa w latach 2020 i 2021 roku (%).	24
Wykres 2 Wydatki budżetowe Samorządu Województwa Śląskiego wraz z jednostkami podległymi w podziale na źródła finansowania w latach 2020 i 2021 roku (%).	24
Wykres 3 Udział wydatków poniesionych na zadania własne oraz projekty w ramach realizacji przedsięwzięć Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”.....	31

Spis rysunków

Rysunek 1. Układ logiczny monitorowania Strategii Rozwoju Województwa i sytuacji społeczno-gospodarczej.	5
Rysunek 2. Elementy składowe raportu monitoringowego strategii rozwoju województwa.....	6